

De toestand in Duitsland. — De vereenigingen voor den Volkenbond. — Het nieuwe anatomisch laboratorium te Leiden. — De Drie-Octoberfeesten te Leiden. — De Conferentie van den A. N. D. B.

No. 15 (41)
11e Jaargang
10 Oct.
1923.

PER NUMMER
20 CENT.
VOOR WEEK-
ABONNÉ'S.
17½ CENT.

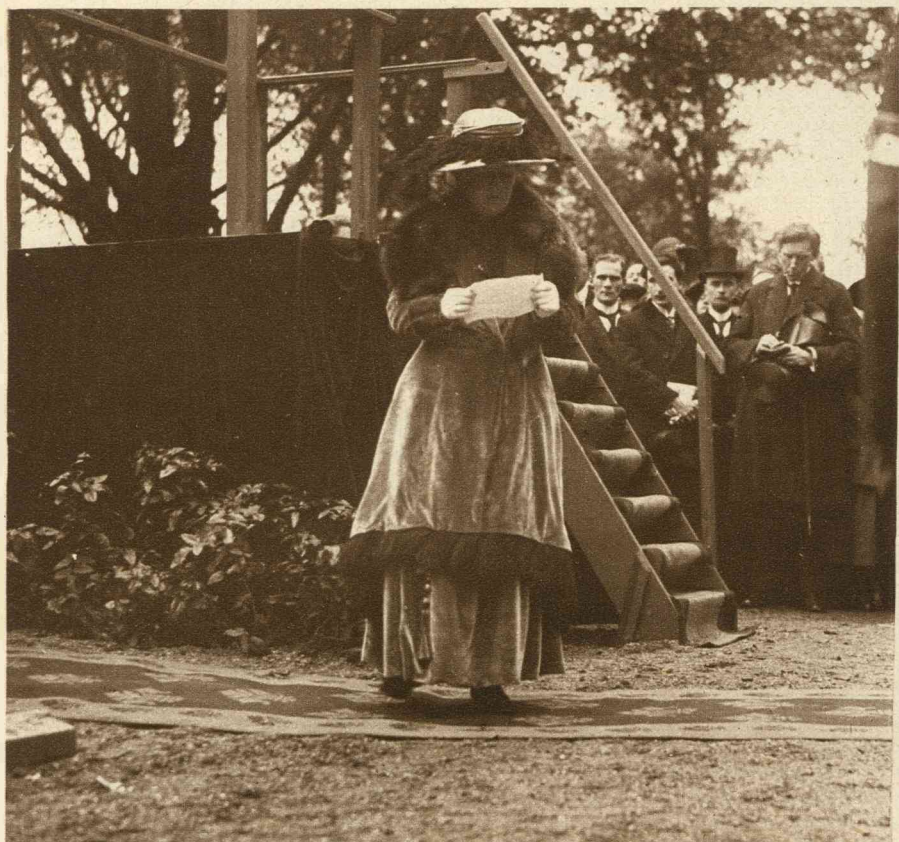
Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL
f 2.25
FRANCO
PER POST
f 2.50

DE KONINGIN TE ALKMAAR

Maandag l. l. werd te Alkmaar op feestelijke wijze het feit herdacht dat de stad 350 jaar geleden van een beleg door de Spanjaarden, ontzet werd. H. M. de Koningin en Z. K. H. Prins Hendrik woonden de feesten bij. — Hierboven, links: H. M. de Koningin houdt een rede voordat Zij het „Victoria”-beeld onthult. Rechts: De Koningin en de Prins leggen een krans aan den voet van het onthulde beeld.

De Koningin en de Prins verlaten het Victoria-park.

DE INTERNATIONALE ORGANISATIE
DER VEREENIGINGEN
VOOR DEN VOLKENBOND IN DE
VERSCHILLENDE LANDEN

De gedachte van den Volkenbond, d.w.z. van eene internationale organisatie der Staten, heeft de voornaamste plaats ingenomen in de ontwerpen, die in den loop der eeuwen van de hand van staatslieden, geleerden en zelfs dichters het licht zagen. Feitelijk beruften alle deze ontwerpen uitsluitend op de gedachte, minder of meer ver doorgevoerd en scherp omlijnd, van den Volkenbond. Sedert in den aanvang der negentiende eeuw de georganiseerde vredesbeweging eene plaats in het internationale leven innam, is dit evenwel gewijzigd. Aan welke omstandigheden het is toe te schrijven, valt moeilijk te zeggen, maar het feit is niet te ontkennen, dat de achtereenvolgende programma's van internationale pacifistische organisaties, congressen en wat dies meer zij, van de noodzakelijkheid van de stichting van een Volkenbond niet meer dusdanig doortrokken zijn als met die ontwerpen van vroeger eeuwen het geval was. Deze georganiseerde vredesbeweging erkende wel het groote nut van eene zoodanige internationale organisatie der Staten, maar gaf, met het oog op praktisch te bereiken resultaten, blijkbaar de voorkeur aan bevordering van arbitrage, aan beperking der bewapeningen, en wat meer voor de hand liggend kon worden genoemd.

Dat in eene politiek-anarchistische samenleving gelijk die van de soevereine Staten in den loop der negentiende eeuw is geworden, dergelijke middelen niet afdoende konden baten, is eerst later, eigenlijk te laat ingezien. Dat er hui-zen zijn, waarvan de fundamenten te veel waggelen dan dat zij de kosten van herstelling loonen, is ten aanzien van het groote huis, waarin de soevereine Staten samenleefden, niet dadelijk erkend. In de sfeer van politiek wantrouwen, die vooral na den Fransch-Duitschen oorlog ontstond, was

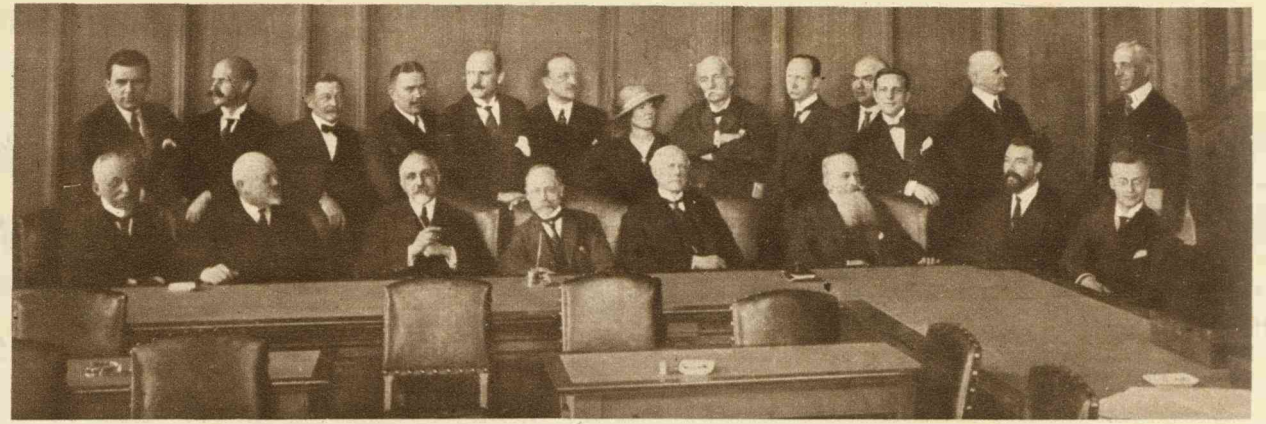
Mr. B. C. J. Loder,

President van het Hof van Justitie van den Volkenbond, Voorzitter van den Raad van Advies der Vereeniging sedert hare oprichting.

heel nieuwe wenschen der vredesbeweging, in minimum-programma's samengebracht, op den voorgrond traden. Vandaar ook, dat gedurende den oorlog de drang naar een Volkenbond steeds sterker werd. En vandaar dat, zelfs over de nieuwe organisaties, in en tijdens den oorlog opgericht, heen, tegen het einde van den oorlog geheel nieuwe vereenigingen ontstonden, die haar oog slechts op de vestiging, de versterking, de uitbreiding en de popularisatie van een Volkenbond hadden en hebben gevestigd. Aan Amerika komt met de League to Enforce Peace de eer toe eene eerste dergelijke organisatie in het leven te hebben geroepen, ofschoon dit geen Volkenbondsorganisatie was naar den tegenwoordigen zin van het woord. In elk geval is Engeland met zijne League of Nations Union onder leiding van Cecil spoedig gevolgd, en genee der Volkenbonds-organisaties is krachtiger ontwikkeld dan deze, is erin geslaagd door geheel het land zoovele vertakkingen te krijgen. Daartoe heeft bijgedragen de propaganda, die men in Engeland maakte voor het millioenpond-fonds, welk bedrag nu weliswaar niet zoo spoedig bijeen was als men zich dat aanvankelijk had voorgesteld, maar toch, gezien de omstandigheden, vrij spoedig bereikt werd. In Frankrijk, waar de vredesbeweging een weinig meer gesplitst is dan in andere landen, zulks reeds lang vóór den oorlog, bestaan een drietal vereenigingen, die den Volkenbond propageeren, naast elkander, maar ongetwijfeld is de Fransche vereeniging voor den Volkenbond de meest invloedrijke dezer drie. Met de vereenigingen, in Italië en in België kort na het eindigen van den oorlog ontstaan, kwamen de Fransche en de Engelsche Volkenbondsvereenigingen achtereenvolgens in Januari en in Maart 1919 resp. te Londen en te Parijs samen om er over samenwerking van gedachten te wisselen en den grondslag te leggen voor eene internationale organisatie. In werkelijk internationale vorm intusschen kwam deze eerst tot stand in December 1919 te Brussel, nadat men het besluit genomen had om ook de neutralen, d.w.z. de landen, die aan den grooten oorlog niet hadden deelgenomen, tot deze samenwerking uit te noodigen. Te Brussel is op 3 December 1919 de „Union des Associations pour la Société des Nations”

voor effectieve vermindering van bewapeningen, ook voor arbitrage in werkelijk belangrijke internationale geschillen, geene plaats. Om de samenleving der Staten, gelijk zij langzamerhand was uitgegroeid, te maken tot eene, waarin niet elk oogenblik versterking van den vrede dreigde, was een geheel nieuwe opbouw noodig.

Vandaar, dat in 1914, toen zoo plotseling de oorlog uitbrak, ge-

Een bijeenkomst van de Commissie, door de Union ingesteld met betrekking tot het vraagstuk der Minderheden, tijdens hare vergadering te München in het voorjaar van 1922.

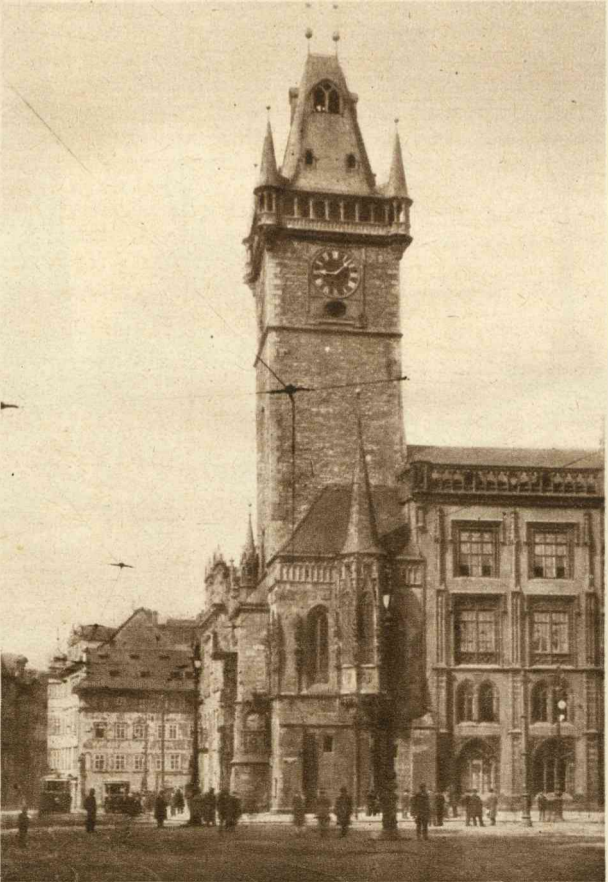

Baron Adelsward,

(Zweden), oud-min. van financiën, thans voorzitter van den Raad van de Union, die de bijeenkomst te 's-Gravenhage zal leiden.

definitief gevestigd; Nederland is daarin vertegenwoordigd door de „Vereeniging voor Volkenbond en Vrede” onder leiding van mr. J. Limburg.

Het heeft eenigen tijd geduurd, alvorens ook deze Union, van Geallieerde zijde opgericht, ertoe overging om de vroegere Centrale tegenstanders in haar midden op te nemen. Op het congres te Milaan in October 1920 werd, min of meer aarzeland, de vraag van Duitschland's toelating door de Engelsche gedelegeerden ter sprake gebracht; van Fransche zijde niet bepaald afgewezen, maar toch ook niet erg aanmoedigend behandeld. Reeds een volgend jaar echter, toen men in het voorjaar te Genève samenkwam, was de stemming veranderd; vermoedelijk mede onder den invloed van de eerste Algemeene Vergadering van den Volkenbond bleek men bereid na Oostenrijk ook Duitschland toe te laten, en toen men met Pinksteren 1922 te Praag samenkwam, nam daar voor Duitschland eene delegatie, aangevoerd door Bernstorff, den vroegeren gezant van Duitschland in de Vereenigde Staten, aan de beraadslagingen deel. Thans behooren

Het oude Stadhuis te Praag, waar de vierde (zesde) jaarlijksche bijeenkomst van de Union in 1922 plaats had.

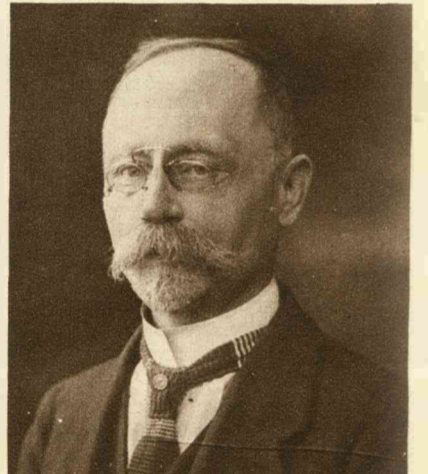
tot de Union vrijwel alle landen, die eene Volkenbondsvereeniging tellen. De groote en kleine Staten van Europa hebben alle eene zoodanige vereeniging; wat de Aziatische Staten betreft, is Japan meer rechtstreeks vertegenwoordigd dan China, hetwelk in deze Union plaats neemt door bemiddeling van eene vereeniging, te Parijs gevestigd en bestaande uit daar wonende Chineezers. Eenigszins hetzelfde is het geval met Rusland, dat wel door twee vereenigingen, maar geen van beide rechtstreeks uit Rusland voortgekomen, aan de Union deelneemt. De Vereenigde Staten van Amerika zijn tot nu toe niet in de Union vertegenwoordigd; Zuid-Amerika neemt slechts in geringe mate aan den arbeid der Union deel. Het grootste deel van Afrika is uiteraard vertegenwoordigd door de Fransche en Engelsche organisaties, terwijl Zuid-Afrika rechtstreeks tot de Union is toegetreden. Zoo is deze nog jonge vereeniging inderdaad eene wereldorganisatie te achten, die, en wat de personen, die aan haar arbeid deelnemen, en wat den ernst en de beteekenis harer beraadslagingen aangaat, ongetwijfeld op één lijn gesteld kan worden met de belangrijkste internationale vredesorganisaties, die wij tot nu toe telden.

Het doel van de Union wordt in art. 1 der statuten aldus omschreven:

de réunir, dans une action concordante, les Associations établies en vue de travailler au progrès des principes consacrés par le Pacte Fondamental de la Société des Nations et d'en poursuivre les applications.

Men heeft aanvankelijk tegen deze omschrijving van het doel eenig bezwaar gehad, omdat men haar te beperkt oordeelde met het oog op den algemeenen pacifistischen arbeid, die dan niet daaronder zou vallen. Welk bezwaar intusschen door de praktijk zelve is overbrugd, omdat er wel niemand meer is, die eraan twijfelt, dat pacifistische arbeid, in den meest ruimen zin genomen, voor de naaste en verre toekomst voornamelijk, zoo niet geheel zal uitgaan van den Volkenbond.

Evenals in den Volkenbond zelve, zijn er in de Union drie organen, die op haar beleid invloed hebben. Dat is in de eerste plaats de Algemeene Vergadering, het Congres, dat eens per jaar samenkomt en den algemeenen arbeid van de Union bepaalt. Daarnevens is er de Raad, bestaande uit drie leden en drie plaatsvervangers voor elke aangesloten vereeniging, welke, de uitzonderingsgevallen dan voorbehouden, niet meer dan één in hetzelfde land kan zijn. En tenslotte is er het Bureau van dezen Raad, het Secretariaat, thans geleid door den secretaris-generaal, den Franschen professor Ruysen, dat den dagelijkschen gang van zaken regelt, voor de uitvoering van de besluiten van Vergadering en Raad zorg draagt en in het algemeen de Union vertegenwoordigt. Het is nu de bovenbedoelde Raad, het algemeen bestuur dus van de Union, dat op 8, 9, en 10 October te 's-Gravenhage samen is en een eersten keer de Union met Nederland doet kennis maken. Zoodanige vergaderingen houdt de Raad in den regel in het najaar, en een der hoofdpunten van de agenda vormt dan de uitvoering van de besluiten, die in de Algemeene Vergadering van hetzelfde jaar, in het voorjaar gehouden, zijn genomen. De beteekenis van die Congressen of Algemeene Vergaderingen moge men niet te hoog aan slaan, doch evenmin te gering. Voor het meereendeel zijn de verschillende landen op die Congressen vertegenwoordigd door tal van personen, die ook de officieele Volkenbond-politiek van het betreffende land beïnvloeden. Men heeft zelfs wel eens tegen de Union, vooral in den aanvang, het bezwaar geopperd, dat deze te nauw met de verschillende Regeeringen verbonden was, te zeer daardoor werd eene officieuse spreekbuis van deze Regeeringen, en vooral te zeer daardoor zich aan banden gelegd moest gevoe-

Prof. Th. Ruysen,

vroeger hoogleeraar aan de Universiteit te Bordeaux, sedert 1921 Secretaris-Generaal van de Union.

len. Nu is dat bezwaar door de practijk der dingen reeds een weinig opgeheven, de Union heeft zich de noodige onafhankelijkheid veroverd. Maar aan den anderen kant valt toch het voordeel niet weg te cijferen, dat de Algemeene Vergaderingen en in nog sterker mate die van den Raad van de Union nauwkeurig op de hoogte zijn van wat er bij de verschillende Regeeringen omgaat. Op die wijze toch voorkomt men dat, gelijk ter vroegere Vredescongressen moeilijk kon uitblijven, voor een deel enthousiaste, maar vruchteloze arbeid wordt gedaan, gedoemd om voorloopig ter zijde gesteld te blijven, wyl de Regeeringen den tijd daarvoor nog niet rijp achten.

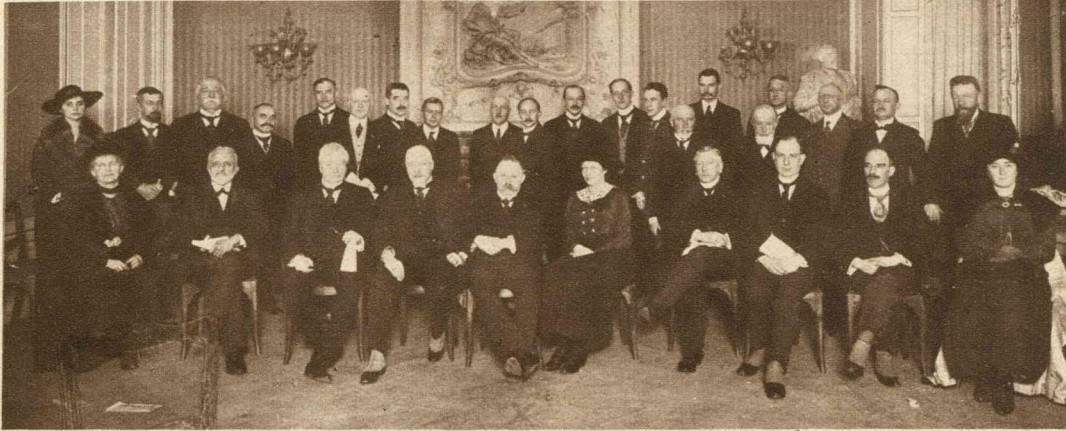
Deze beteekenis van de Union is vooral op het Congres te Praag in het voorjaar 1922 duidelijk tot uiting gekomen. Meer dan op eenig vorig Congres. Tegelijk echter staat de bijeenkomst te Praag minder goed aangeschreven, wyl daar het bekende incident inzake de oplossing van het nationaliteiten-vraagstuk plaats had. Men weet, dat reeds lange jaren vóór den oorlog geheel de politiek van Europa's Oosten werd beïnvloed door dit nationaliteiten-vraagstuk; door de politiek, te volgen tegenover de z.g. nationale minderheden als in het bijzonder in de Donau-monarchie in groot aantal werden aangetroffen. Het resultaat van den oorlog heeft medegebracht, dat verschillende dezer nationale minderheden als Bohemen, Polen, Zuid-Slavië e.a. tot onafhankelijke rijken zijn verklaard, in welke rijken nu echter de vroegere „Duitsche of andere meerderheid" plotseling tot eene minderheid is geworden. Teneinde voor de toekomst te voorkomen, dat het minderheidsvraagstuk naar andere richting opnieuw zou ontstaan, zijn door de Geallieerden aan de nieuwe Staten in het z.g. verdrag der minderheden verplichtingen opgelegd, die zijn aanvaard, maar op welke naleving het voornamelijk aankomt. De betreffende commissie van voorbereiding uit de Union nu meende, dat de soevereiniteit van de nieuw gestichte Staten niet zou worden aangetast door een zeker, zij het ook uiterst gematigd toezicht van den Volkenbond op de uitvoering van het minderhedenverdrag toe te laten, maar tegen het daarmede samenhangende gecombineerde voorstel van den Duitscher Bernstorff en den Belg Lafontaine kwam het te Praag tot een heftig verzet van de Slavische Staten — zóó heftig zelfs, dat onder aanvoering van de Tsjecho-Slowaaksche gastheeren de betreffende vereenigingen de vergadering verlieten. Dat incident heeft destijds nogal eenig opzien gebaard; het heeft de vraag zelfs doen stellen, of niet eene nieuwe Union van uitsluitend Slavische Volkenbondsvereenigingen viel te vreezen. Maar terecht heeft de Union voet bij stuk gehouden; is zij niet op het eens gevallen besluit teruggekomen en heeft zij mogen constateeren, dat van de gevreesde afscheiding niets kwam. De Union is intact gebleven en heeft zich op haar standpunt ten aanzien van de minderheden, het eenige door haar in te nemen standpunt, gehandhaafd.

Dit incident is wat de openbare meening vooral weet van de bijeenkomst te Praag. Zij weet niet hoeveel nuttig, zij het deels secundair werk daar is gedaan, gelijk evenzoo te Genève, te Milaan en te Brussel. De Algemeene Vergaderingen van de Union hebben de gewoonte om, evenals dit met de Volkenbondsvergaderingen het geval is, zich te splitsen in commissiën, die de resoluties voor de openbare vergaderingen voorbereiden. Het aantal dezer commissiën, vrijwel ingedeeld naar het voorbeeld van den Volkenbond, bedraagt in den regel vijf. Deze handelen achtereenvolgens over juridische aangelegenheden, in verband met het pact van den Volkenbond; over beperking der wapeningen; over economische en financieele aangelegenheden en over politieke vraagstukken. De agenda's dezer commissiën zijn in den regel ruim voorzien en de resoluties, die uit de beraadslagingen der commissiën voortkomen, vormen de bewijzen ervan. Dat de Union het terrein van wat men kan noemen de algemeene vredespropaganda niet schuwt, wordt wel bewezen, wanneer men ziet, welke middelen in de commissie, die dit vraagstuk evenals meerdere vraagstukken van de organisatie innerlijk der Union te behandelen krijgt, worden besproken. Daar ook gevoelt men, evenals dit in de vre-

Prof. Jhr. Mr. Dr. W. J. M. v. Eijsinga

lid van den Raad van Advies van de Vereeniging voor Volkenbond en Vrede, thans vier jaren achtereen vertegenwoordiger van de Nederlandsche Regeering op de Algemeene Volkenbondsvergaderingen, en een der meest gewaardeerde krachten, ook ter laatste vergadering weer, in de economische en technische organisaties van den Volkenbond.

Vergadering van het Hoofdbestuur, tezamen met den Raad van Advies van de Vereeniging voor Volkenbond en Vrede, de centrale Nederlandsche organisatie voor de Volkenbond-propaganda, die Nederlandsche afdeling van de Union is. In het midden Mr. J. Limburg, voorzitter van het Hoofdbestuur; nevens hem o.a. de Heeren Mr. B. C. J. Loder, voorzitter van den Raad van Advies der vereeniging; W. Westerman; Generaal W. A. T. de Meester; Mr. V. H. Rutgers; Mevrouw Mr. C. Bakker-van Bosse; Prof. dr. D. van Embden, Prof. Mr. H. T. Colenbrander; Mr. R. Mees; dr. C. Easton; prof. mr. H. W. Methorst; Ir. J. van Dusseldorp; Mevr. Besse van Heerd; Ir. J. W. Kips e. a., alle leden H.B. of Raad v. Advies der Vereeniging.

Mr. J. Limburg.

Mr. J. Limburg, oud-lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en lid van Gedep. Staten van Zuid-Holland, sedert de oprichting der Vereeniging voorzitter van het Hoofdbestuur. Mr. Limburg was een der gedelegeerden van de Nederlandsche Regeering ter laatste Volkenbondsvergadering. — Prof. Mr. M. W. F. Treub, oud-minister van Financiën, die Nederland als ondervoorzitter in het Bureau van de Union vertegenwoordigt.

Prof. Mr. M. W. F. Treub.

desbeweging van vóór den oorlog het geval is, het nut en de noodzakelijkheid van medewerking van school en kerk; daar gevoelt men de noodzakelijkheid van krachtige openbare propaganda op alle denkbare wijzen; daar gevoelt men

de behoefte aan intensief en extensief werken voor het ideaal van den Volkenbond.

Na de bijeenkomst te Praag in 1922 kwam de Raad van de Union in het najaar te Boedapest samen; in deze vergadering werd vooral op de economische zijde van het internationale vraagstuk nadruk gelegd en besloten tot de instelling eener afzonderlijke economische commissie, waarvan voor Nederland Prof. Dr. Van Embden te Amsterdam lid is. Aan de commissie voor het vraagstuk der minderheden werd opgedragen haar voorbereidende arbeid voort te zetten, hetgeen deze gedaan heeft en naar aanleiding waarvan zij op het in Juni 1923 te Weenen gehouden Congres is te voorschijn gekomen met eene reeks voorstellen, die zoowel de verhouding van den Volkenbond tot de minderheden in de verschillende landen als van de Union tot deze minderheden behandelen. Meer en meer bewegen de voorstellen van deze commissie zich in de richting van een georganiseerd toezicht op de uitvoering van de minderhedentractaten, toezicht echter zoodanig voorgenomen, dat het de soevereiniteit van den betreffende Staat niet kan kwetsen, en ook geen voedsel geeft aan bewegingen van anti-nationalen aard, die zich in eenigen Staat zouden voordoen.

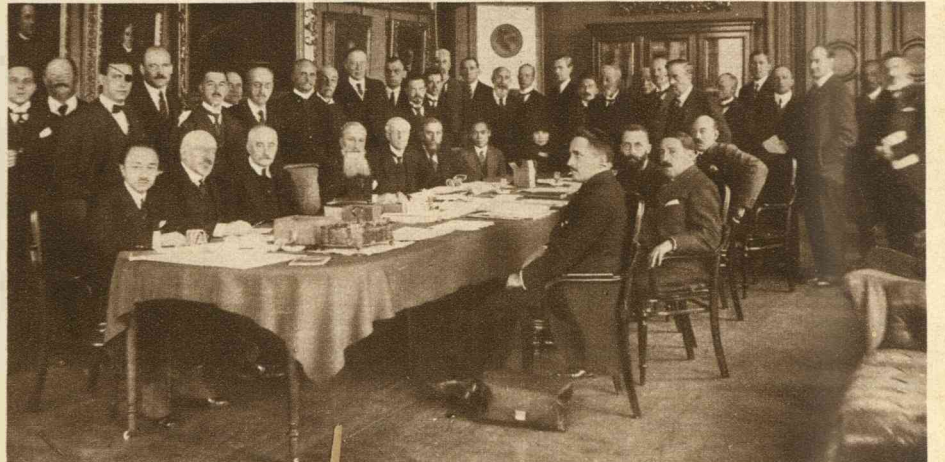
Belangrijk was op de bijeenkomst te Weenen vooral, dat men zoowel het brandende vraagstuk van het herstel van Europa als het garantie-tractaat, door Lord Robert Cecil uitgewerkt, onder de oogen zag. Ten aanzien van dit laatste nam men het standpunt in, dat in de bekende Verklaring van een 21-tal op den voorgrond tredende mannen en vrouwen in Nederland ook is ingenomen; het standpunt, dat men wel een zoodanig waarborgtractaat wenschelijk acht, mits het algemeen is, en de organen, die de overtreding van eene internationale afspraak vaststellen, aan de hoogst mogelijke eischen van onpartijdigheid beantwoorden. Ten aanzien van het herstel en de Ruhr ging men verder dan men tot nu in de internationale vredesorganisaties was gegaan; men beval overleg door middel van deskundigen ten sterkste aan.

Nu te 's-Gravenhage heeft de Raad van de Union over de uitvoering van deze en verschillende andere resoluties moeten beraadslagen, zulks onder den invloed van het licht, dat door de nieuwe gebeurtenissen daarop is geworpen. Welke besluiten uit de bijeenkomst van dezen Raad zijn voortgevloeid, is op dit oogenblik nog niet te zeggen. Dat daarbij nauwe aansluiting zal worden gezocht met hetgeen ter laatste Algemeene Vergadering van den Volkenbond is bereikt, behoeft geen betoog. De Union heeft zich van den aanvang harer oprichting af tot taak gesteld om voor de Union die eigenaardige officieuse propaganda te midden van de volkeren te verrichten, waartoe de Volkenbond zelf, zijnde nu eenmaal een officieel lichaam van officieele soevereine Staten, niet, althans niet in diezelfde mate, bij machte is. Arbeid, waarbij zelfs de zoo energieke afdeling van publiciteit van den Volkenbond gebonden is aan meer voorzichtigheid dan wenschelijk is om volle kracht te kunnen ontplooiën. De Union heeft zich bij hare beraadslagingen te 's-Gravenhage op dit standpunt gehandhaafd.

Maar, men hoede zich ten opzichte van hare bijeenkomst als van die van den Volkenbond zelve voor te groote en te stoute verwachtingen. De Volkenbond wordt opgetrokken te midden van eene maatschappij, die meer dan eene halve eeuw achtereen door stelselmatig internationaal wantrouwen is vergiftigd, verpest, en die ook na het eindigen van den schokkende wereldoorlog, onder den hoogst denkbaren druk van internationale, financieele en economische atmosferen leeft. In eene dergelijke samenleving is niet met één enkelen slag eene gezaghebbende plaats te verleenen aan een internationaal lichaam, noodzakelijk opgebouwd uit dezelfde elementen, die men tevoren heeft leeren wantrouwen. Dit werk van voorbereiding zal uiteraard lange, lange jaren eischen, en het feit op zichzelf, dat de Volkenbond erin kon slagen om in een zóó scherp incident als dat tusschen Griekenland en Italië eene bevredigende oplossing te helpen bevorderen, stemt reeds tot erkentelijkheid! Tot steun ook aan deze Union, die mede tracht dit werk uit te bouwen.

De opening van het tweede (vierde) jaarlijksche congres der Union te Milaan in October 1920. De oud-Minister van Buitenlandsche Zaken van Italië Tittoni leest namens den Raad van den Volkenbond, waarvan hij destijds deel uitmaakte, een adres van welkom voor. Op den voorgrond het Secretariaat.

De Raad van de Union in najaarsvergadering bijeen te Boedapest in October 1922. Men ziet op de foto den President, den Italiaanschen Senator Ruffini; den tegenwoordigen President Baron Adelsward, den Engelschen gedelegeerde Dickinson en andere bekende figuren uit de Volkenbondswereld.

BEATRICE

Ik was verontwaardigd. Ik was boos. Ieder meisje in mijn plaats zou het allebei geweest zijn. Sommige meisjes zouden gewoonweg woedend geweest zijn en er een eind aan gemaakt hebben — aan hun verloving. Maar ik vlei mijzelf dat ik een verstandig meisje ben, en daarom zei ik :

„Je wilt dus wachten tot midden Augustus? Ik heb nog nooit gehoord dat een man zijn huwelijk uitstelde terwijl alles er voor in gereedheid gebracht was — een man, die beweerd van iemand te houden, bedoel ik.”

„Ik beweer het niet, het is zoo,” antwoordde Tony. „Maar aan die afspraak met Milgate kan niets veranderd worden. Het was allemaal geregeld voordat jij zeide dat je met mij wilde trouwen. Milgate is nu onderweg van Rio. Er is geen enkel middel om met hem in verbinding te komen.”

„Maar dat is ongehoord!” riep ik geërgd uit. „Ik ga werkelijk geloven dat je liever met je vriend gaat kampeeren, dan dat je met mij op een huwelijksreis gaat.”

Toen begonnen wij te twisten. Tony zei, dat het slechts een uitstel van veertien dagen betekende. Ik zei, dat ik niet wilde wachten. Hij zei, dat hij een vriend niet duizend mijlen voor niets kon laten afleggen. Ik zei, dat de afstand er niets mee te maken had. Geen van ons beiden wilde toegeven. En Tony ging.

Hij schreef niet. Ik ook niet. Ik wist niet eens of ik nog geëngageerd was of niet. Soms wenschte ik, dat ik het niet was; maar over het algemeen wenschte ik toch, dat het wel het geval mocht zijn. Op die oogenblikken placht ik mij te herinneren, wat een aardige jongen Tony was, hoe groot, en sterk en lief. En dan kon ik mijzelf wel een draai om mijn ooren geven. —

Toen zijn moeder mij uitnodigde om naar haar toe te komen, was ik zwak genoeg om te gaan. Klaarblijkelijk wist zij van onzen twist niets af. Dat was drie weken nadat het gebeurd was. Ik vond haar nog altijd de lieve, goede, zachte vrouw van altijd. Na de thee haalde zij een brief uit haar taschje en gaf hem aan mij.

„Hij is van Tony,” zei ze. „Hij kwam pas vanmorgen, en daarom heb ik op jou gewacht om je te vragen hem mij te willen voorlezen, inplaats van het aan mijn meid te vragen. Mijn oogen worden zoo slecht, lieve!”

Nieuws van Tony! Ik stamelde eenige deelnemende woorden over mevrouw Dalmage's oogen. Ik brandde van nieuwsgierigheid om te weten wat Tony schreef.

Lieve Moeder (zoo begon de brief) dit is de eerste gelegenheid die ik heb om U te schrijven. Ik schrijf op mijn knie, met één oog op het papier en het andere op Beatrice. Zij rookt . . .

Mijn stem stierf weg. Wie was Beatrice? Ik keek naar mevrouw Dalmage. Ik geloof, dat ik er erg verbaasd moet hebben uitgezien.

„Beatrice!” herhaalde ik. „Wie is dat?”

De oude, lieve vrouw, scheen in de war. Zij vermoedde zeker mijn gevoelens.

„Ik denk dat het de vrouw van zijn vriend is, mevrouw Milgate,” aarzde zij.

„Maar hij zou hãar toch geen Beatrice noemen,” wierp ik tegen. „Bovendien herinner ik mij, dat hij mij verteld heeft, dat mijnheer Milgate niet getrouwd is!”

„Misschien als je verder leest, lieve, dat wij dan iets naders te weten komen,” zei ze weifelend. Haar toon verried dat zij niet gerust was.

Ik las verder :

Wij hebben het erg naar onzen zin. Veel beweging en frische lucht. Het is heerlijk op het water, ofschoon de boot, als zij geladen is met de tent en alle andere dingen, wel een beetje

diep ligt. Milgate is niet erg te spreken over Beatrice; hij zegt, dat zij in den weg staat en hij wou wel dat ik haar niet had meegenomen. Maar zij kookt heel goed, ik kan dan ook niet inzien hoe wij het zonder haar hadden moeten stellen. Daar zij bij mij hoort, ga ik natuurlijk het meeste met haar om.

— Ik voelde mijn bloed koken. Te denken, dat een man aan wien ik op het punt was mijn jeugd te schenken, kampeerde met een vrouw die nog wel Beatrice heette. Het was te veel. Ik was geknakt.

„Zoo, zoo,” zei mevrouw Dalmage. „Ik durf niet zeggen, dat het iets serieus is. De een of andere tijdelijke toegenegenheid, die spoedig weer voorbij is. Jonge menschen zijn nu eenmaal jong. Daar moet je je niets van aantrekken, Helena!”

„Om zoiets te durven schrijven! Het is een schandaal!” zei ik.

„Ja maar, lieve; hij kon natuurlijk niet weten dat jij dien brief zoudt lezen. Als ik dat geweten had . . .”

Maar ik viel haar in de rede. Ik vertelde haar alles van onzen twist. Ik eindigde met te verklaren, dat nu alles tusschen ons uit was.

„Als dat zoo is, en ik kan je niet zeggen hoe jammer ik dat vind,” zei ze met een zucht, „dan is deze — deze nieuwe verhouding niet zoo onverklaarbaar. Zie je, als het een man met zijn liefde niet voor den wind gaat, zoekt hij zijn troost

Toen ik dit gelezen had, was mevrouw Dalmage toch ook gechokeerd.

„Waar vandaan schrijft hij,” vroeg zij met gefronst voorhoofd.

„Vanuit Goulsh!” antwoordde ik.

„Dat is bij Reading. Ga er heen!”

„Wat bedoelt u?” vroeg ik verbaasd.

„Dat je er heen gaat en Tony zegt, dat ik mij over hem schaam. Ik kan niet, en daarom moet jij dus gaan.”

Een oogenblik dacht ik na. Toen was mijn besluit genomen en stond ik op, bereid om alles te doen! Eigenlijk vond ik het wel prettig Tony uit naam van zijn moeder eens de waarheid te kunnen zeggen en die Beatrice te laten voelen wat ik van haar dacht!

De auto van mevrouw Dalmage kwam voor. In een echt vlechtlustige stemming vertrok ik. Terwijl wij langs den weg vlogen, herhaalde ik bij mijzelf alle leelijke dingen die ik hun zou toevoegen!

Eindelijk bereikten wij Goulsh. Een klein eindje voorbij het stadje zag ik vlak bij het water een tent staan. Het was de eenige die er stond en dus wist ik dat ik mijn doel bereikt had. Ik stapte uit, liep door een veld heen. Mijn hart bonsde als een stoomhamer.

Er was niemand buiten de tent. Ik hoorde geen enkel geluid. Maar ik rook iets — een branderige lucht. Mijn verbeelding tooverde mij een schepsel voor met polka-haar, korte rokjes, luisterend naar den naam Beatrice, die bezig was te bakken. Toen, terwijl ik stond te bedenken wat ik doen zou, stapte Tony naar buiten. Hij staarde mij aan. Ik staarde hem aan.

„Ik sta paf!” riep hij ten laatste uit.

Ik sloeg er geen acht op en zei op een ijzigen toon :

„Ik geloof, dat het niet convenieerend voor mij is om naar binnen te gaan!”

„Tòch wel,” zei hij, „alleen maar een beetje ontijdig!”

„Dan zal ik hier zeggen, wat ik te zeggen heb,” begon ik opgewonden.

„Ik ben op verzoek van je moeder gekomen om je te vertellen, dat je gedrag zeer onbehoorlijk is. In plaats van het in het geheim te doen, schrijf je alles open en bloot in je brief en

plaats je mij in een positie, die geen fatsoenlijk meisje kan gedoogen. Het is waar, dat wij getwist hebben, en dat ons huwelijk aan een zijden draadje hing, maar in aanmerking genomen, dat ons engagement niet officieel verbroken was, had je behoorlijk kunnen wachten tot het zoo ver was, eer je je gebroken hart bij een ander trachtte te helen op zoo'n infame manier!”

„Maar mijn beste kind . . .”

„Noem mij niet meer zoo!” zei ik met mijn voet stampend. „Je weet beter om te gaan met zulke slechte meisjes als — Beatrice!”

„Beatrice!” herhaalde hij. „Beatrice is geen meisje!”

„Ik ben niet van plan om over haar leeftijd te gaan discussieeren!”

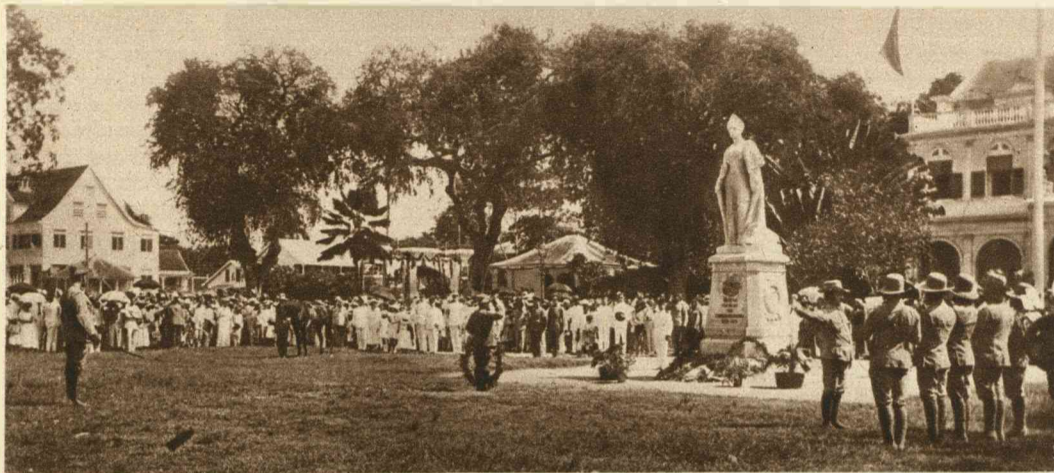
„Dus je bent gekomen voor die Beatrice?” Hij begon te lachen. „B-Beatrice!” riep hij uit. „O Hemel!”

En met deze woorden sloeg hij zijn arm om mijn middel en duwde mij de tent binnen ondanks mijn tegenstand. Ik keek woest in het rond, verwachtend dat hatelijke schepsel te zullen zien. Maar er was geen levende ziel behalve ofs beiden in de tent. Alleen een tafel, stoelen — en een kleine oliekachel. In vergulde letters stond de naam erop. Ik voelde hoe dwaas ik was geweest, en hoe dwaas ik er moet hebben uitgezien.

„Jaloersch op die arme Beatrice!” riep hij dramatisch uit. „Nou, dan zullen wij haar maar eruit zetten!”

En hij deed het!

A. B.

De jubileumfeesten te Paramaribo. Het standbeeld van H. M. de Koningin, dat den 6en September ter gelegenheid van het regeringsjubileum te Paramaribo onthuld werd.

bij iemands anders.” Zij wachtte even. „Ik hoop, dat die Beatrice een aardig meisje is.”

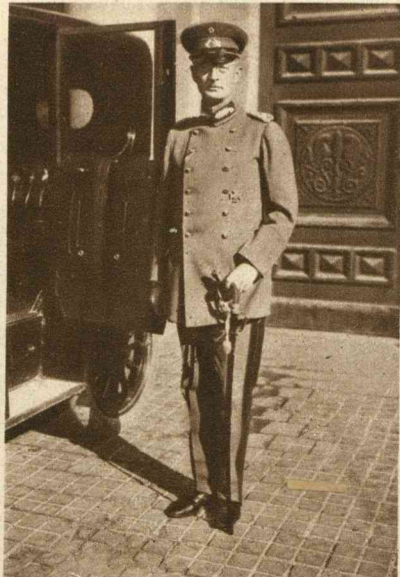
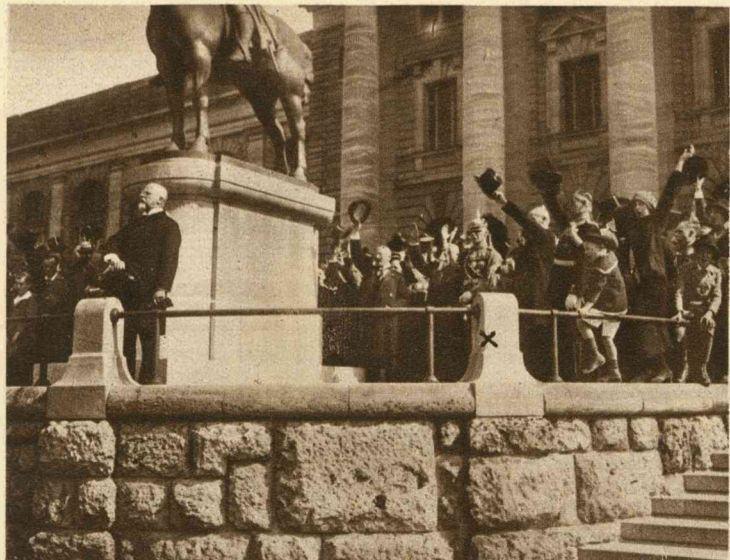
Ik geloof, dat het zeer natuurlijk is, dat een oude moeder haar eenigen zoon verdedigt. Zij aanbad Tony, en kon niet gelooft, dat hij iets slechts zou doen.

„Huil maar niet, lieve,” ging zij voort, „Als je op mijn leeftijd bent, zul je zien hoe nutteloos het is je te verzetten tegen ontmoedigingen. Bovendien, Tony denkt nu natuurlijk dat hij het recht heeft zijn gevoelens te wijzigen. Dat kun je hem eigenlijk niet kwalijk nemen!”

Maar ik was pas éenentwintig, en dit was geen ontmoediging, maar een ernstige crisis in mijn leven! Ik vond het verschrikkelijk. Daar ik echter, zooals mevrouw Dalmage zei, praktisch Tony zijn vrijheid had teruggegeven, verzamelde ik al mijn krachten en deed mijn best mijzelf niet aan te stellen. Zij nam den brief op en gaf hem weer aan mij.

„Nu je het ergste weet,” zei ze, „wil je misschien wel verder lezen en zien of er nog iets meer van die Beatrice in staat. Als zij mijn schoondochter moet worden, wil ik toch wel graag alles van haar weten.”

Ik las verder. Hij schreef niet anders dan over dat schepsel. Er waren dingen die ik niet begreep. Bij voorbeeld, Tony zei, dat zij de slechte gewoonte had om uit te gaan. Hij vertelde niet waarheen of wanneer. Zij was nu een beetje uit haar doen, maar waarover vertelde hij ook niet. Maar dat was nog niet het ergste. Hij schreef, dat toen zij ergens in een plattelandsherbberg logeerden, en hij haar mee naar boven wilde nemen, de eigenaresse kwaad was geworden. Geen wonder!

De toestand in Duitsland.

Links: Kroonprins Rùpprecht van Beieren (x) bij de gedenkfeesten te München, ter gelegenheid van de onthulling van een gedenkteken voor een beiersch regiment. Onze foto werd genomen op het oogenblik dat de bevolking van München hem begroet met den uitroep „Leve de Koning!” Midden: Generaal von Lossow, opperbevelhebber van het beiersche leger, die de opdracht heeft de rust in Beieren te verzekeren. Rechts: De bloedige straatgevechten op Zondag 30 September in Dusseldorf, waarbij zestien dooden vielen en honderden personen gewond werden. Aanleiding was een betooging van Separatisten. Op onze foto ziet men, hoe fransche cavalerie de vechtende partijen scheidt.

DEN TSARENEED GETROUW

HERINNERINGEN VAN EEN KOZAKKEN-OFFICIER

door Luit.-Kolonel M. V. Graaf Mouravieff-Amoursky

(Alle rechten, ook die van vertaling, voorbehouden.)

23)

Zijn ze gefusilleerd, is Poliattykine in het Zuiden gesneuveld, of zijn ze voor den vorm ook communist geworden? Ik weet alleen dat toen en nu, in leven en dood, zij en ik dezelfde gedachten zullen hebben.

Op een nacht dien mijne compagnie te Yamburg, een klein stadje aan de monding van de Narova bij de Baltische kust gelegen, doorbracht, was ik bezig de huizen te bezoeken waar mijne pelotons ingekwartierd waren. In een daarvan vond ik ook den sergeant-majoor. De mannen lagen gekleed op den planken vloer uitgestrekt en deden of zij sliepen onder hunne kapotjassen. Een kleine lamp aan het plafond verspreidde een zacht licht en bij dit schijnsel zag ik sergeant-majoor Botkine geheel gekleed op een laag stoeltje bij de kachel op een mandoline zitten spelen. Toen hij mij zag stond hij op, maar ik verzocht hem weer te gaan zitten en nam zelf in een hoek plaats.

„Neem je overal je mandoline mee?” vroeg ik hem. „Speel eens iets voor mij.” Dadelijk begon Botkine te spelen. Het was een militair liedje, een treurig wijsje over den dood van een soldaat van het garde-regiment Ismailkovsky in het regiments-hospitaal. De woorden waren van mijn peetvader, wijlen Groot-hertog Constantijn Constantinovitch. Onder het spelen zag ik de mannen op den vloer zich bewegen, zij gingen opzitten en luisterden met hunne goedge soldatentronies. Het was een bijzonder genoeg voor mij op dit stille nachtelijk uur te midden van hen te zijn, zonder dat de discipline chef en ondergeschikten scheidde. Botkine hield op met spelen, keek mij eens aan, zag toen dat de mannen ook luisterden en vroeg aan den dichtstbijzijnden soldaat: „Weet jij wie dat lied van mijn regiment gemaakt heeft?”

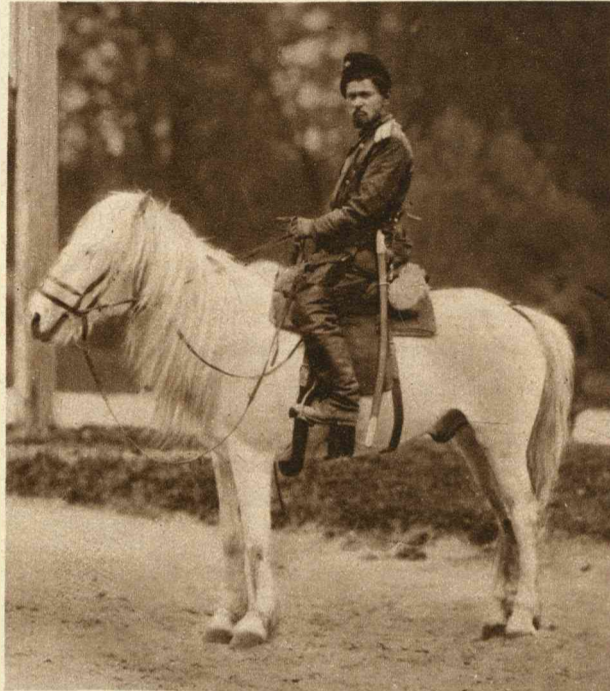
De soldaat zweeg natuurlijk en Botkine zeide: „Dat is de oude Groothertog Constantijn, wiens zoon, de jonge Prins Constantijn, mijn compagniechef was.” Toen vroeg hij aan mij: „Vindt Uwe Hoogheid goed dat ik nog wat speel?” „Zeker, speel gerust”. Botkine stond op en met opgeheven hoofd, de oogen stralend van geluk, begon hij een marsch te spelen. Ik herkende den regimentsmarsch van het garderegiment Ismailkovsky. De Keizerlijke Garde bestond niet meer, het schoone Rusland was vernietigd, maar de geest leefde nog voort in deze overgebleven oud-gedienden van de roemvolle regimenten. Zij allen waren als Botkine. Ik zag den flinken sergeant-majoor eens aan, die daar in de militaire houding zijn marsch met zichtbaar enthousiasme stond te spelen. Een gevoel van vreugde vermengd met droefheid maakte zich van mij meester, vreugde omdat ik nog iets echt Russisch hoorde dat schoon was en droefheid bij de gedachte dat duizenden van deze krijgers, die in die dagen Rusland nog zouden hebben kunnen redden, hun dood hadden gevonden, in Oost-Prusen om Parijs te redden, of in Galicië om Verdun te redden...

Officieren, sergeant-majoor, manschappen, allen zonder uitzondering waren met denzelfden geest van vaderlandsliefde en toewijding voor de goede zaak bezielde. De harde wintermaanden brachten daarin geen verandering. Heel anders was de geest bij den staf. Het volgende moge dit bewijzen. Gedurende het offensief trok mijn detachement, aangevoerd door kapitein Selim-Beck, eens op een morgen het aardige stadje Gatchina (halverwege de Estlandsche grens en Petrograd) binnen. Ik ging in een slede vooruit om mijn komst bij den staf van het legerkorps te melden, die zich te Gatchina bevond. Het detachement marcheerde in kolonnes, sectiegewijs, met 't geweer op den schouder en gevolgd door de mitrailleursafdelingen. De mannen zongen een militair lied. Waar ik langs kwam, weerklonk het bevel „Geef acht, oogen links, Heeren officieren!” De officieren salueerden, de mannen draaiden het hoofd links. Ik zeide in het voorbijgaan tot kapitein Selim-Beck: „Laat hen rust nemen en voortgaan met zingen” en toen ik mij verwijderde, hieven de soldaten aan: „Wij hebben trouw den Tsaar van Rusland gediend; wij hebben zijn eer verdedigd en voor zijn roem gestreden... etc.” Den volgenden morgen werd mij bij den staf de opmerking gemaakt dat mijne soldaten monarchistische liederen zongen en men verzocht mij daaraan een eind te maken. Het spreekt vanzelf dat ik boos werd. Ik vroeg of ik hen dan republikeinsche liedjes moest laten zin-

gen en roode linten laten dragen, ten einde den toestand van 1917 terug te krijgen. Men riep mij tot de orde en ik kon gaan. Wij, eenvoudige stervelingen, officieren en manschappen, werden steeds gedwongen onze ware gevoelens te verbergen. Zoo was het bij Denikine geweest, bij Joudienitch was het niet anders.

In den oorlog tegen Duitschland werd van den Russischen soldaat geëischt dat hij zou zwijgen en sterven. Nu werd hem verboden te denken aan datgene wat hem lief was. Ik begrijp dat het leger zelf zich met de politiek niet moet inlaten, maar den soldaten denkbeelden op te dringen die de hunne niet zijn, terwijl het leger alleen bestaat uit vrijwilligers, die hun leven wagen voor de gemeenschappelijke zaak, welke toch ten nauwste met de binnenlandsche politiek verbonden is, dat is te erg.

Een buitenlandsch toeschouwer zou verbaasd hebben gestaan bij het vergelijken van 1917 en thans. Toen loste het Russische leger zich op in ongeregelde benden, het heesch de roode vlag en deed aan niets anders dan politiek, de staven van de legers zagen nederig en onderwierpen zich vrijwel zonder protest

Verwilderd uitzierend Kozakken-officier, die na den strijd tegen de „rooden” geheel Rusland tot Galicië doorgereden is.

aan den nieuwen stand van zaken. Thans kwamen de resten van het leger, die trouw gebleven waren, zich vrijwillig scharen onder de bevelen van den „witten” staf en uitten openlijk hunne afkeuring over het gedrag van het leger in 1917. De staf stelde zich niet tevreden met deze vrijwillige onderwerping, maar trachtte iedereen te vervolgen bij de minste poging om uiting aan zijn conservatieve denkbeelden te geven. Maar een vreemdeling zal zich deze verschijnselen, die bijgedragen hebben tot de mislukkingen van de „witte” legers, gemakkelijker verklaren als hij denkt aan het verschil in opvattingen tusschen den man uit het volk en den officier bij den staf, aan den afgrond die den „moujik” scheidt van den Russischen intellectueel. De moujik, dit kind van de velden en de wouden, van natuur goedig en vreedzaam, zelfs ietwat lui, is eigenlijk een kind van uitersten. Hij is of marxist of monarchist. Tusschen deze beide uitersten kent hij niets. Met zijn droomerige natuur, luistert hij met open mond naar de volksmenners en „sprekers” van de politieke partijen, applaudiseert bij alles en iedereen en denkt niet verder na. Maar als hij aan het werk gaat, d.w.z. als hij aan politiek gaat doen, wordt hij een man van uitersten. Of hij smeekt op z'n knieën een vorst om hem te regeeren, of hij wil zelf baas zijn en erkent geen enkele autoriteit. Dit laatste beteekent dan: vechtpartijen, moord op groote schaal, brandstichten en plunderingen. Bij een kinderlijk volk als het onze is zulks begrijpelijk. Men moet het kennen om het goed te kunnen regeeren. Het ongeluk wilde dat de „grote leiders” van 1917 het volk niet kenden en dat de officieren van de generale staven toen vrijwel allen onder den invloed van die „leiders” stonden. Het Russische volk is een volk van uitersten. Het is dit op velerlei gebied, ook b.v. op onderwijsgebied. Gevolg daarvan is: een volk in zijn breede lagen ongelooflijk onontwikkeld met een betrekkelijk kleine klasse intellectuelen, die, buitengewoon ontwikkeld, ultra-moderne denkbeelden heeft. Drie vierden van onze intellectuelen waren sinds drie of vier generaties vervuld van idealen als: communisme, socialisme, parlementarisme, pacifisme. Zij hadden zich losgemaakt van het volk. Het leger met den officier, den actief dienenden en met den soldaat meeleevenden officier

was hun al een eeuw lang een nachtmerrie geweest. De officier van den troep liet zich niet beïnvloeden door deze geestesgesteldheid, die van den staf, welke nu hier dan daar in aanraking kwam met de bureaux van het burgerlijk bestuur, liet zich wel overhalen tot de denkbeelden van deze groote geesten van 1917. In 1917 bevonden zich bij de hoogere officieren verscheidene van de nieuwe richting. In dat rampzalige jaar hebben deze hoogere officieren niet weinig bijgedragen tot den ondergang van het eens zoo machtige en vóór de revolutie betrekkelijk gelukkige rijk. Een der meest beroemden onder hen, generaal Alexejeff, die in 1918 aan typhus stierf, bekende op zijn sterfbed hoezeer hij berouw had over zijne houding gedurende het jaar 1917.

Maar deze voor Rusland zoo verderfelijke geest vond ook ingang bij de generale staven van de nieuwgevormde „witte” legers. De militaire leiders die deze nieuwe richting waren toegedaan, evenals hun staf, kon men in twee groepen verdeelen, zij die dit inderdaad en zij die het noodgedwongen en voor den schijn waren. De laatsten waren het talrijkst. De reden daarvan lag in de volgende omstandigheden. De hoofdofficieren die de „witte” legers organiseerden, hetzij op vaderlandschen grond, hetzij in de grensstaten, konden dit niet doen zonder hulp van vreemde regeeringen, welke hun of ammunitie en transportmiddelen moesten leveren, teneinde de vrijwilligers in een bepaalden sector te groepeeren, of hun op andere wijze moreelen steun of zelfs daadwerkelijk hulp moesten verleenen. De Russische hoofdofficieren waren niet met de binnenlandsche en zeker niet met de buitenlandsche politiek vertrouwd, waren dus niet in staat betrekkingen aan te knopen, besprekingen te voeren met vreemde regeeringen of staatslieden van mogendheden op wier hulp en medewerking zij een beroep moesten doen. Zoo moesten zij zich noodgedwongen tot talrijke Russische politici en zoogenaamde Russische staatslieden wenden, welke voor het Bolschewistische regime gevlucht waren en nu in den vreemde verblijf hielden. Het spreekt vanzelf dat onze generaals daarvoor uitzochten die heeren, welke het meest bekend waren in het buitenland. Meestal waren dit naar links geneigde politici, die, tot 1917 in de oppositie geweest zijnde, in de Douma het grootste lawaai hadden gemaakt, zoodat hun namen in de buitenlandsche dagbladen herhaaldelijk genoemd waren. Na zich met deze heeren ingelaten te hebben en zoo ongeveer bekomen te hebben wat zij noodig hadden, troostten onze generaals zich met het sôphisme, „het doel heiligt de middelen”. Later hebben zij allen hierover spijt genoeg gehad. De zoogenaamde Russische staatslieden, tot wie zij zich gericht hadden, wisten zich in de oogen van de vreemde regeeringen dermate onontbeerlijk te doen schijnen, dat deze uitsluitend met hen wilden onderhandelen, waardoor de Russische generaals ondergeschikt aan deze tusschenpersonen werden. De laatsten vergenoegden zich niet met de leiding van de politiek in den burgeroorlog, maar trachtten ook hun politiek bij de vrijwilligers van de „witte” legers ingang te doen vinden. Zij begonnen natuurlijk met den staf. De onderwerping aan deze kortzichtige politici kwam onzen legers en onzen generaals duur te staan. Uit hetgeen volgt zal dit blijken.

Het legertje van Joudienitch bestond uit 6 divisies infanterie en twee regimenten cavalerie, twee brigades artillerie, een afdeling tanks en enkele compagnieën pioniers. Zooals gezegd bevond de staf zich te Narva op Estlandsch gebied, terwijl Reval en de haven van Reval als basis waren aangewezen. Zooals gebruikelijk, was het opperbevel met handen en voeten gebonden aan de zoogenaamde staatslieden, allen tot de linkerpartijen behorende, die, ook volgens gewoonte, erin geslaagd waren zich in de oogen van de Britsche missies in Finland en de Baltische staten verbaazend belangrijk te doen schijnen. Deze missies vertegenwoordigden de Engelsche regeering die de anti-Bolschewistische actie in het Noordwesten van Rusland ondersteunde, zoodat Joudienitch gedwongen was de bevelen uit te voeren van deze missies of liever van de groep Russische politici, die aan haar was toegevoegd.

Zoo wilden deze politici samen „regeering” genoemd worden. Generaal Joudienitch erkende hen als zoodanig, waardoor dus de drie vierkante kilometer Rusland, die wij bezet hadden en waar bijna niemand meer woonde, door „ministers” bestuurd werden! Zoolang deze „ministers” zich te Reval rustig hielden, hadden wij geen last van hen. Maar naar Russische gewoonte, wilden eenigen van hen zoo spoedig mogelijk den troep bewerken met hunne propaganda en hunne regeeringsmacht uitoefenen. Socialistische brochures, als ook bespottelijke decreten verschenen bij de bataljons.

(Wordt vervolgd).

DE BERK

NAAR HET DUIJSCH VAN MARTHA NOTHMANN
VERTAALD DOOR B. M. NOACH.

De berk, jong en malsch als een lenteregen, stond op de berghelling aan de beek, — juist dicht genoeg er bij, om zich er in te kunnen spiegelen, — maar toch ook weer niet zóó dichtbij, dat de kabbelende golven (van de beek haar konden raken — en de berk was wat preutsch van aard.

„Mocht ik toch maar eens een beetje, een heel klein beetje, dichter bij u komen,” smeekte de beek.

„Ik ben op zulke intimiteiten heelemaal niet gesteld,” antwoordde de berk vriendelijk maar beslist, en fier strekte ze haar blanke lichaam uit in de zonnestralen van den zomerdag, — „mij is het genoeg, een vriend te hebben, in wien ik mijzelf terugvind, — die luistert naar het ruischen van mijn bladeren, — wezenlijk, meer heb ik niet nodig.”

„Maar ik wèl,” zuchtte de beek, „o, ik lijd er zoo geweldig onder, dat er zoo veel tusschen ons ligt, dat ik niet vlak bij u ben. En, sta mij toe, dat ik eerlijk mijn meening zeg, ook u mist daardoor veel. Het lijkt misschien verwaand, maar een vertrouwelijker omgang met mij zou in menig opzicht een goeden invloed op u uitoeven en uw verdere ontwikkeling zeer bevorderen. O, mocht ik tenminste de punten van uw wortels kussen!”

De berk schudde haar groene haar in den wind. „Ik weet maar al te goed, dat de geringste intimiteit onafzienbare gevolgen met zich kan brengen. Ik ben bang voor uw bruisend temperament — dat zou me kunnen meesleuren — en ik zou niet graag weg van de hoogte, waarop ik sta. Bovendien ben ik te zeer gehecht aan het plekje grond, waar ik op groeide. Dat weet u ook heel goed!”

Terughouding trekt altijd aan.

De beek bruijste van louter hartstocht zoodanig, dat hij bijna 'buiten zijn oevers trad.

„Dat zijn toch wel erg ouderwetsche ideeën, vind ik. Wie laat zich in onzen tijd nog van zijn geluk afhouden voor het plekje van den aardbodem, waar hij toevallig is opgegroeid? En ik — ik ga te gronde door zulk een ongevoeligheid. Ik houd dat op den duur niet uit. . . ik vermacht van liefde. . . ik kwijn letterlijk weg!”

En dat was zoo maar geen praatje, — hij teerde werkelijk weg; het was trouwens ook in 't hartje van den zomer. Een Jijdenshouding staat goed en verwekt sympathie.

Ook de berk was niet ongevoelig voor dit onbetwifelbaar bewijs van een verterenden hartstocht en meende: „De arme lijdt — hij kwijnt weg — zonder mij ebt zijn leven heen.”

Met vreugde merkte de beek deze toeneiging op, trok snel partij van zijn verbeterde kansen, — en met een paar golven vol temperament kwam hij zóó dicht bij de berk, dat eenige schuimspetters haar takken aanraakten.

„Wat 'n onbeschaamdheid! Wat 'n opdringerigheid!” zei vol verontwaardiging het grootte goedmoedige rotsblok, dat de berk van haar prille jeugd af een beschut plekje had gegund, „ik lig hier al jaar en dag en denk er alleen aan, hoe ik deze teere jongedame een steuntje in haar leven kan geven, — en het is nooit in mijn hoofd opgekomen, me tegenover haar ook maar eenige vertrouwelijkheid te veroorloven.”

„Nu ja, — daar bent u nu eenmaal een steen voor,” lachte de beek; het water was weer zeer gewassen, — zonder boe of ba drukte hij den braven steen op zij en drong zich tegen de berk aan.

En zacht-kabbelend speelden zijn golfjes om de wortels. Het zou eigenlijk de berk betaamd hebben, haar opdrin-

The English Singers.

Het vermaarde Madrigaal Sextet uit Londen „The English Singers” geeft in den loop dezer maand een serie concerten in ons land. De tournee is als volgt samengesteld: 8 October, Den Haag; 9 October, Haarlem; 10 October, Amsterdam; 11 October, Hilversum en 12 October, Nijmegen. Het bekende Sextet is een combinatie van drie dames en drie heeren; hunne madrigaal zang wordt gerekend tot het beste wat tegenwoordig op dit gebied gepresteerd wordt.

gerigen aanbieder te beduiden, dat hij over de schreef ging. Maar zij kon het niet helpen, dat haar een huivering van zalig genot door haar heele lichaam voer, van de puntjes van haar wortels tot in de uiterste sprietjes van haar kruin. Als in een droom voelde ze, hoe zich haar wortels langzaam, heel langzaam uit de harde aardkorst losmaakten. Ze had nooit kunnen denken, dat zij daartoe in staat was; maar deze nieuwe vrijheid van beweging vond ze eigenlijk wel heel prettig. En ze suste haar geweten met de gedachte: „Het komt in dezen tijd ook eigenlijk niet te pas, zoo aan de verouderde vormen vast te houden.”

De eene zandkorrel na de andere gleed van haar af, — haar wortels kwamen hoe langer hoe lossere te zitten, — en opeens voelde de berk, dat ze den vasten bodem onder haar voeten had verloren.

Bruisend nam de beek haar in zijn armen.

Dat was een heerlijke tocht!

Het was een jubelend op-en-neer — een zalig zich-laten-gaan — een werveling van bovenaardsch genot!

„Ik geloof, dat ik vlieg, dat ik regelrecht naar den hemel vlieg, ja, dat is een zaligheid,” juichte de berk.

Maar de berk verloor spoedig heel wat van zijn overschuimende liefde. Hij verliet het hoogland en kwam toen in de vlakke en hoe vlakker zijn oevers werden, des te vlakker zijn stemming. In den loop van zijn tocht had zich een vrolijk en onderhoudend gezelschap in zijn golven verzameld: afgevallen vruchten en takjes, die een vlotte conversatie voerden. Met hen vergeleken werd de berk eigenlijk een beetje zwaar op de hand, ja ten slotte misschien wel een beetje lastig, toen de waterstand lager werd. En bovendien: tegenover iemand, die zich zoo gemakkelijk geeft, maak je niet veel plichtplegingen.

„Ik geloof, het is het beste, dat we van mekaar gaan,” zei de beek kort en goed en zonder veel praatjes zette hij haar aan land, „op de keper beschouwd, heb je een hokvaste natuur en ben je heelemaal niet geschikt voor zoo'n veelbewogen leven. En ik wil je aard geen geweld aandoen.”

Van schrik verloor de berk al haar bladeren.

„En nu wil je me in den steek laten, nu ik me van alles heb losgemaakt, . . . een vernietigd leven, . . .” kreet ze. En ten eersten male besefte ze, hoe weinig karakter haar minnaar bezat.

De beek had blijkbaar groote haast.

„Misschien vind je je oude positie nog wel terug,” zei hij gejaagd, „ofschoon je handelwijze tegenover je naaste omgeving niet heelemaal correct is geweest. Maar er blijft je niets anders over dan te trachten, weer ergens vasten voet te krijgen. Juist de manier, waarop je mijn besluit opneemt, is het duidelijk bewijs, dat je niet in staat bent, het leven een beetje luchtig op te vatten. Daarom had je je ook niet in dit avontuur moeten begeven. Zooveel zelfkennis dient iedereen te bezitten.”

De berk was verslagen.

„Dat zeg jij me? — o! — jij! die me zoo ver hebt gebracht, die me hebt verleid!”

„Ja, mijn beste,” antwoordde de beek koel, maar vormelijk, „het was mijn goed recht, je te verleiden; *jou* plicht daartegenover was het, de verleiding weerstand te bieden. Nu bonjour!”

De berk bleef op den oever liggen, — hard, verbitterd. Ze had geen lust meer in groeien of bloeien. Haar gestorven takken deugden alleen nog maar voor roeden en die maakte men er dan ook maar van. Het waren de scherpste, de vlijmendste roeden, die men zich maar kan voorstellen. En bijzonder onbarmhartig geeselden ze, als het er op aankwam, lichtzinnigheid en te groot vertrouwen te straffen. Zoo gaat het immers altijd in de wereld: men heeft voor niets zooveel oog als voor zijn eigen fouten. . . . bij anderen.

Huwelijksceremonie van een Maharadjah van Indië.

De bruidegom is 18, de bruid 13 jaar oud. De Hoogepriester staat voor de rechter zuil van het paviljoen; zijn twee helpers zitten op den grond naast de geschenken, bestaande uit vruchten, koren, suiker en melk. Links van het paviljoen zitten de familieleden van den vorst op den grond; alle achter hen staande personen zijn bedienden. De zittende groep op den voorgrond wordt gevormd door hooge ambtenaren van den staat. Op de eerste rij de eerste-minister met zijn secretaris.

De Drie-Octoberviering te Leiden

De wedstrijd voor versierde vaartuigen:

Evenals andere jaren heeft Leiden ook dit keer op drie October op feestelijke wijze het feit herdacht, dat de stad op genoemden datum van het jaar 1574 na een langdurig beleg door de Spanjaarden, ontzet werd. Des morgens werd er o. a. een wedstrijd voor versierde vaartuigen gehouden. Een tweetal aardige bootjes brengen wij hierboven in beeld. Links: Mevrouw Dieben-Konings in haar jol, voorstellend „Lohengrin”. Rechts: Studie in zwart en wit: Pierrette en Pierrot.

Des middags had er op het terrein aan den Hoogen Rijndijk een openluchtspel plaats, in beeld brengend den intocht van Willem I, Prins van Oranje, binnen Brussel op 23 September 1577. — Hierboven: de Prins vertrekt met zijn gevolg in een staatsvaartuig vanaf de Kweekschool voor Zeevaart naar het terrein van het Openluchtspel.

Willem I,
Prins van Oranje, poseert
voor onzen fotograaf.

De Prins in zijn staatsvaartuig onderweg naar het terrein
van het Openluchtspel.

Aankomst van den Prins met gevolg aan het terrein van
den Hoogen Rijndijk.

De begroeting van den Prins door
van Houwaert, als hulde der
Rederijkers.

De Prins van Oranje (midden), Jan van Nassau, broeder van den
Prins (rechts), poseeren met hun gevolg voor onzen fotograaf.

DE MACHT DER DRIE

Een roman uit het jaar 1955
DOOR HANS DOMINIK

Geautoriseerde vertaling door Pierre Dumoulin

36)

De Australische vloot liep de haven van Sydney binnen. De Amerikaansche U-boot-vloot volgde na een plotseling genomen besluit van admiraal Wilcox. Die meende dat het tijd was het ijzer te smeden als het heet was en maalde geen lor om diplomatieke gebruiken en regelingen.

Het bericht van het gevecht en het ingrijpen der Amerikanen was den vloten draadloos vooruitgeijld. Een bang uur lang hadden in Sydney de huizen van het zware vuur der strijdende vloten getrild. Toen kwam de verlossing. Hulp en overwinning door de Amerikanen. Toen sloeg de bange stemming over in het tegenovergestelde. De Amerikanen, die thans in de haven lagen en in afzonderlijke troepen aan land kwamen, werden met luide jubel begroet. Niemand in gansch Sydney dacht meer aan werken. De straten zagen zwart van de menschen terwijl de gevels der huizen gansch onder vlaggenversiering verdwenen.

Een der weinigen, die niet in dezen algemeenen jubel deelden, dat was de Australische Premier Mr. Applebee. De Staatsman dacht aan de toekomst en liet zich per rijtuig naar Mac Neills, den Engelschen gezant, brengen. Niet zonder een bepaald plan gevormd te hebben.

De Engelschman ontving hem trotsch en koel, te duidelijk verbazing aan den dag leggend, dan dat men deze voor natuurlijk zou hebben kunnen houden.

„Wat wenscht U, Mijnheer de minister-president? Ik kan nauwelijks gelooven, dat wij elkaar na deze affaire nog iets te zeggen zouden hebben.”

Mr. Applebee was op de ontvangst voorbereid.

„Veroorloof mij, over deze voorvallen van een andere meening te zijn. Het was de Engelsche admiraal, die de vijandelijkheden opende en het eerste schot op onze vloot deed. Op onze kleine vloot waarop in dat ongelukkige oogenblik klaarblijkelijk muiterij was uitgebroken. U moogt er van overtuigd zijn, dat ik die onbetamelijke met de vlaggen even zeer veroordeel als onze admiraal Morison. De heele onzin gaat van een als drinker bekenden kapitein uit, die heden nog uit zijn ambt ontzet zal worden. Maar deze omstandigheid rechtvaardigt het ruwe optreden van Uwen admiraal niet. Wat is daaruit voortgekomen? Juist datgene waarvoor ik hedenmorgen meende te moeten waarschuwen. Een ingrijpen van Amerika aan onze zijde.

Maar trots al deze voorvallen . . . hoogst betreurenswaardige voorvallen, die ons en U menschenlevens en goede schepen gekost hebben, hoop ik altijd nog, dat de zaak op vreedzame wijze zal worden bijgelegd. Ik heb na Uw laatste bezoek op middelen gezonnen om het parlamentsbesluit krachteloos te maken. Ik hoop nu een middel gevonden te hebben en het zou mij vreeselijk spijten wanneer het nu niet tot een vergelijk kon komen.”

„Mac Neills luisterde aandachtig. Een mogelijkheid het parlamentsbesluit te stuiten? Dat gaf aan de zaak een nieuwe wending. Hij antwoordde, dat hij zijne Regeering aanstonds draadloos om instructies zou verzoeken.

Mr. Applebee was nog geen uur van dit bezoek teruggekeerd of hij ontving een tegenbezoek van Mac Neills. De Engelsche Regeering eischte volledige opheldering van de gebeurtenissen. Daarna zou zij bepalen welke stappen verder zouden worden gedaan.

Mr. Applebee herademde. Van de diplomatische in de dagelijkse omgangstaal overgezet betekende dit, dat ook Engeland de zaak niet met overijling wilde behandelen. Volledige opheldering . . . dat betekende minstens veertien dagen. Meer had Cyrus Stonard niet verlangd. Hij schudde den Engelschman bij het afscheid met veel vertoon van hartelijkheid de hand.

Mr. Mac Neills reed per automobiel naar zijn h6tel terug. Aan het Prins-Alfred-Park geraakte de auto in den stroom der zingende, joelende en met vlaggen zwaaiende menigte. Door het gedrang was

de chauffeur genoodzaakt langzaam te rijden. Een Australische matroos, een sterrenbanier in de rechterhand zwaaiend, sprong op de treeplank, liet de vlag waaien.

„Hallo, boys, driemaal hoera voor Uncle Sam!”

Vele duizenden stemmen uit de menigte namen den roep over. Als een donder rolde hij langs de breede straat voort. Toen gevoelde Mac Neills, dat Australië voor Engeland onherroepelijk verloren was. De bestuurder had zich door den menschenstroom heengewerkt, de rustige zijstraat bereikt.

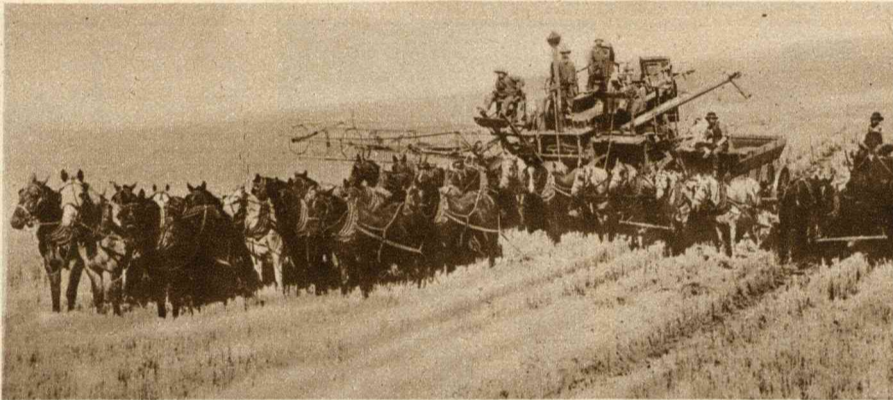
„Rijd aan, chauffeur!” riep de Engelschman kort en scherp en leunde achterover in het kussen.

De gespannen politieke toestand noodzaakte ook den vierden Lord der admiraliteit zijn verblijf buiten voor onbepaalde tijd te onderbreken. Lord Horace Maitland was met zijn gezin, bedienden en ondergeschikten naar zijn woning in de stad verhuisd, een eenvoudig maar ruim paleis uit den tijd van George III, nauwelijks tien minuten van de admiraliteit verwijderd.

Een klein gezelschap van de naaste bekenden zat daar om de theetafel vergaderd. Lord Horace kwam van een zitting. In dezen kring kon hij zich tamelijk vrij uiten.

„De meeningen in het Kabinet waren verdeeld. Eenigen mijner ambtgenooten hopen steeds nog, dat een oorlog . . . de oorlog waarin het om Englands lot gaat . . . vermeden zal kunnen worden. De beslissing ligt bij het Parlement, dat morgen bijeenkomt.”

„Een bange nacht voor allen, die met hun bloed voor het Vaderland moeten opkomen.”

Een practische Maaimachine

De maaimachine, die wij hierboven afbeelden, en welke in den staat Washington (V.S.) in gebruik is, is tevens een dorschmachine. Het gedorschte koren wordt door haar in den wagen gegoten, die men rechts op onze foto ziet. De geheele oogst-arbeid wordt op deze wijze uitgevoerd op de plaats, waar het koren groeit. Vanaf het land gaat het koren en het stroo direct naar de handelaars in de stad.

Een der gasten had het gezegd.

„Nog een lange, bange nacht!”

Lady Diana fluisterde het met bewogen stem. Zij keek afgetrokken voor zich uit en roerde met den kleinen zilveren lepel werktuiglijk in het theekopje.

Lord Horace keek haar onderzoekend aan. Sedert eenige dagen was hem een verandering bij haar opgevallen waarvoor hij geen verklaring vond. Wat kon de rustige, kalme natuur zijner vrouw zoo van streek brengen? De dreigende oorlog? . . . Weinig waarschijnlijk. Wat anders dan?

Lady Diana herademde als van een last bevrijd, toen de gasten heengingen. Lord Horace zag hoe gedwongen het lachje was waarmede zij afscheid van hen nam.

Tevergeefs wachtte hij op hare terugkomst.

„Lady Diana heeft zich naar hare kamers begeven.”

Dit bescheid kreeg hij op zijn vraag. Dus was het hem onmogelijk de oorzaak dezer verandering te ontdekken. Hij moest dus wel wachten tot zijne echtgenootte vrijwillig zou spreken.

Hij was bezorgd. Zijn huwelijk was een huwelijk uit liefde geweest in den besten en edelsten zin. De verheffing van den echtgenoot, de onverwachte erfenis van den Lordstitel had de innige, teedere verhouding der echtgenooten niet gewijzigd. De liefde, die in de hut bloeit, gaat gemakkelijk in het paleis te gronde. Hier was dat niet het geval. Maar sedert eenige dagen gevoelde Lord Horace, dat er iets vreemds tusschen hem en zijn echtgenootte gekomen was.

Lady Diana liep rusteloos in hare kamer op en neer met koortsig gloeiende wangen, de lippen als dorstig geopend.

De pendule sloeg zes uur.

Diana Maitland hield hare schreden in en staarde op de wijzerplaat.

„Reeds weer een dag voorbij . . . zonder bericht. . . . Een nacht, zooals die welke voorbij is, verdraag

ik niet meer Waarom dat alles? Om een man wiens naam ik reeds lang uit mijn leven meende geschrappt te hebben. Ach”

Zij wierp zich op den divan. De eene hand schoof ongeduldig de kussens recht, de andere streek het haar van de slapen. Haar oogen waren gesloten, maar de lange wimpers trilden nu en dan.

Er lag een gansche wereld tusschen deze onrustig peinzende, haar tranen weerhoudende vrouw, en die opgewekte stralende schoonheid, die enkele dagen geleden nog het middelpunt vormde der schitterende schaar van gasten op Maitland Castle.

Haar lippen vormden woorden.

„Waarom laat ik mij in wakenden toestand door deze droomen vervelen? Zijn de onrustige nachten nog niet genoeg Waarom die angst? Wat heb ik gedaan wat ik niet voor mijzelf, voor de geheele wereld zou kunnen verantwoorden?”

Ik ben alleen maar laf of misschien ziek en zou toch juist zoo gelukkig kunnen wezen als de wereld mij acht te zijn.”

Lady Diana richtte zich heftig op.

„Horace slaat mij gade. Mijn opwindig is hem niet ontgaan . . . ik ben hem geen bekentenis schuldig! Neen, neen! Moet ik een tweede maal voor een zonde boeten, die geen zonde was?”

Uitgeput wierp zij zich weer op den divan en sloeg de groote donkere oogen naar het plafond. Als gedwongen sprak zij verder:

„De eene ligt op P6re Lachaise¹⁾. De andere in Liunais?”

Er werd op de deur geklopt. Op een zilveren presenteerblaadje bracht het kamermeisje een brief. Een groote grijze enveloppe. Duitsche postzegels. Het schrift van het adres kwam haar welbekend voor en toch kon zij den schrijver niet raden.

„Leg den brief maar op de tafel. Ik zal hem later lezen.”

Zij sprak met onverschillige stem. Nauwelijks echter had het kamermeisje de kamer verlaten of zij sprong op en verscheurde met bevende vingers het couvert. De inhoud bestond uit een courant. Een Zweedsch blad. Haar taalkennis was voldoende om den inhoud half te ontcijferen, half te raden. Op een plaats was een roode streep getrokken. Een vet gedrukt hoofd . . . Liunais . .

Zij ging naar den divan terug en dwong zich met geweld de weinige regels woord voor woord te lezen:

„Liunais, 20 Juli. Een catastrophie, waarvan de oorzaak nog in 't duister ligt, heeft gisteren de in onze nabijheid

liggende woning der Truwors getroffen. Te middernacht is het heerenhuis onder zware ontploffingen in de lucht gevlogen. Het werd door den eerst onlangs uit het buitenland teruggekeerden bezitter bewoond, die twee vrienden als gasten bij zich had. Met zekerheid moet worden aangenomen, dat alle inwoners den dood gevonden hebben. Aangaande de ootzaak der catastrophie loopen geruchten, die wij, daar ze niet te controleeren zijn, voorloopig niet willen mededeelen.”

Met een zachten kreet zank Diana Maitland op den divan terug. Als in een droom zag zij, dat de deur zich opende, Lord Horace in de kamer trad en de deur achter hem in het slot viel. Het was haar onmogelijk op te staan. Het gelukte haar slechts zich een weinig op te richten.

„Heb je een onaangename tijding gekregen?”

„Een onaangename tijding . . . hoe kom je daartoe?”

Lord Horace wees naar de op den grond liggende courant.

„Wie heeft je deze krant gezonden?”

Het antwoord kwam niet aanstonds. Eindelijk kwam het . . . aarzelend en gedwongen:

„Dr. Glossin.”

„Van Dr. Glossin?!”

Lord Horace deed een schrede achterwaarts.

„Van Dr. Glossin? Wees zoo goed mij een verklaring te geven. Die ben je mij schuldig. Wat staat er in dat blad, wat je zoo aangrijpt?”

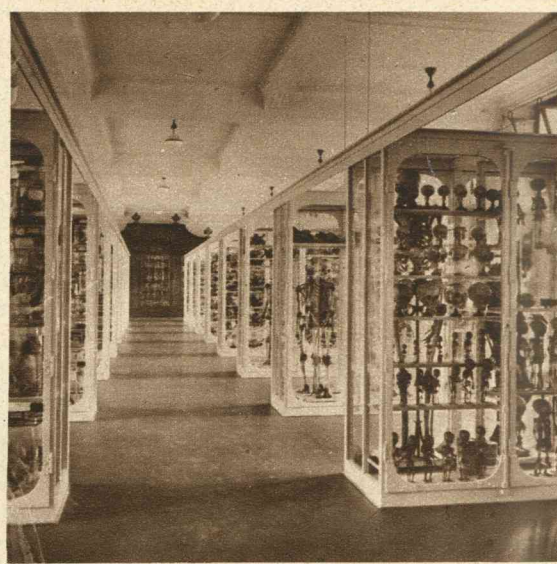
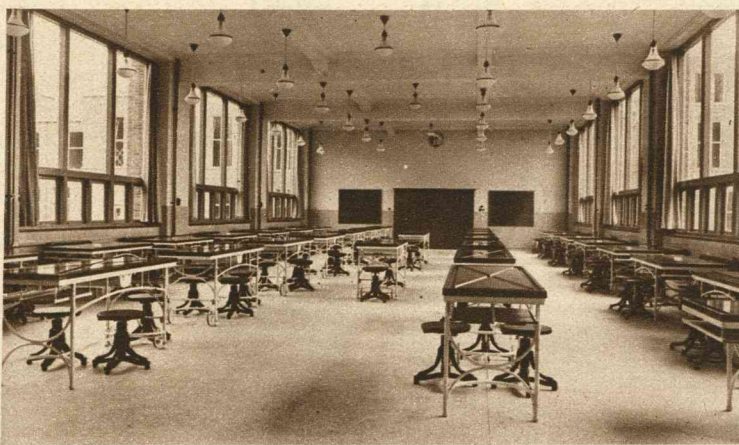
Lady Diana draalde. Zij bleef in haar woorden steken. Eerst na geruime wijle had zij haar stem weder in haar macht.

„Je moogt niet boos op mij zijn, Horace. Het overkwam mij plotseling . . . zeker een gevolg der laatste kritieke dagen.”

¹⁾ Kerkhof te Parijs.

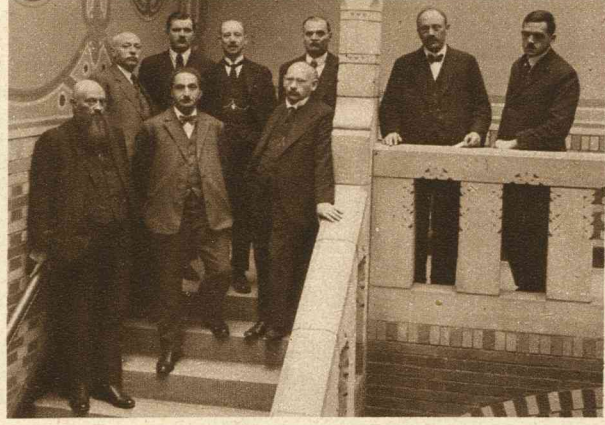
(Wordt vervolgd).

Uit het volle leven

Opening van het nieuwe Anatomisch Laboratorium te Leiden.

Dinsdagmiddag 11. had te Leiden de officiële ingebruikneming plaats van het nieuwe anatomisch laboratorium, een der dertien gebouwen op het terrein van het nieuwe academisch Ziekenhuis, over welk gebouwen-complex en de wijze waarop aan de voltooiing gearbeid wordt, in de dagbladen zoo vaak geschreven werd. Onze foto's geven, links (v.r.n.l.) Min. de Visser, die bij de opening tegenwoordig was, Jhr. de Gijselaar, Leiden's burgemeester die eveneens aanwezig was, en Prof. dr. J. A. J. Barge, directeur van het nieuwe laboratorium. Midden: kijkje in het „anatomisch practicum“. Rechts: de zaal waarin de abnormaliteiten op anatomisch gebied zijn bijeengebracht.

De rijksweermanister 'Gessler,

De conferentie van den A. N. D. B.

De nationaal-communistische aanslag op Küstrin (Oder).

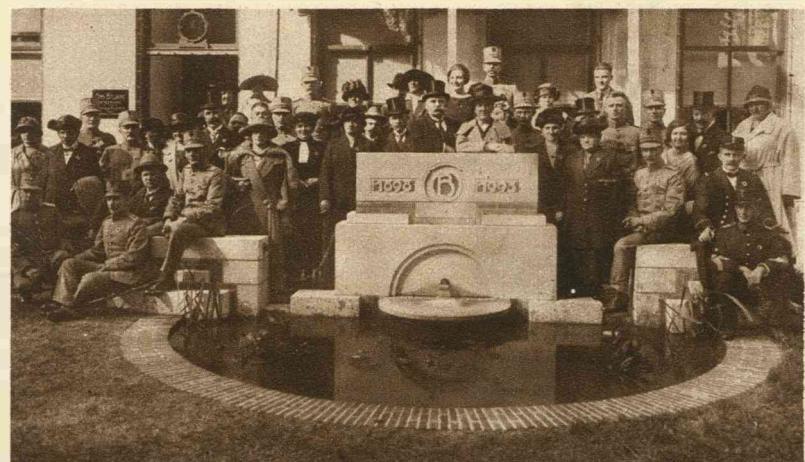
Dr. W. J. Viljoen,

wiens naam men de laatste dagen in de couranten herhaaidelijk aantreft.

In het Bondsgebouw van den Algemeenen Nederlandschen Diamantbewerkers-Bond had Donderdag 11. een internationale Conferentie plaats. Op onze foto ziet men de gedelegeerden uit verschillende landen.

De rijksweerposten met machinegeweren voor het arsenaal van Küstrin, waarin ongeveer driehonderd bij den (verijdelde) aanslag gevangen genomen cummunisten zijn opgesloten.

Super Indendant-Generaal van het onderwijs in de Kaapkolonie, die op 't oogenblik te Amsterdam vertoeft.

25-jarig bestaan „Ons Belang“.

Prof. Dr. H. Blink, die met ingang van 1 October 11. aftrad als buitengewoon-hoog leeraar aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen.

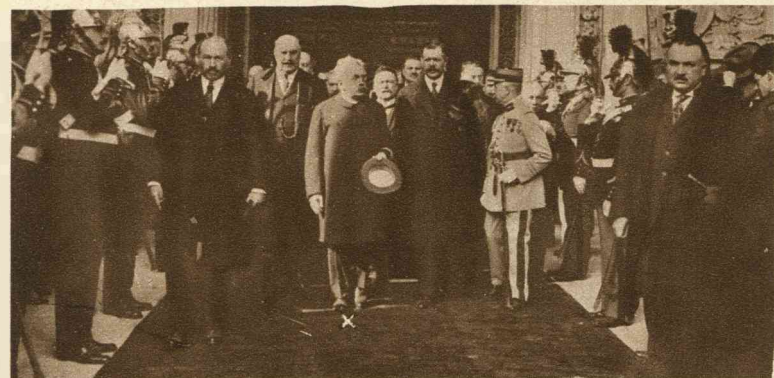
Hoog bezoek aan de Philips' fabrieken.

Ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan der onder-officiersvereniging „Ons Belang“ werd te Amersfoort de boven-afgebeelde gedenksteen onthuld.

MEDEDELING

Het portret van Prof. Jhr. Mr. Dr. W. J. M. v. Eysinga (zie pag. 5 van dit nummer) is een reproductie naar de schilderij van den bekenden schilder H. J. Haverman.

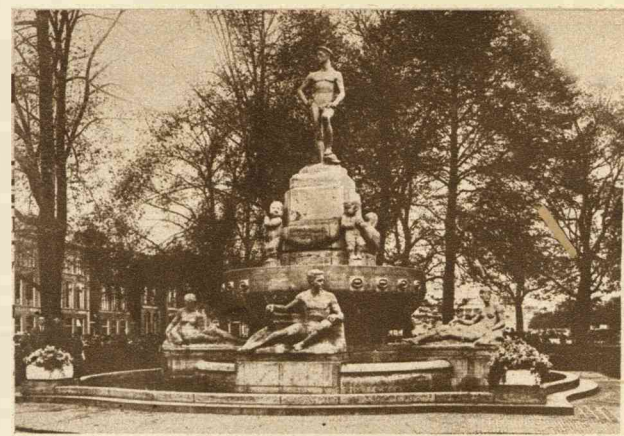
De vorige week brachten de Prinsen van Solo en Djocjakarta en de Sultan van Boeloengan met hun gevolg een bezoek aan de Philips' fabrieken te Eindhoven. Bovenstaande foto, werd genomen voor het huis van den heer A. F. Philips, terwijl men luisterde naar een aan de hooge gasten gebrachte serenade.

Links : De President van Frankrijk, Mr. Millerand, brengt een officieel bezoek aan de Parijsche automobiel-tentoonstelling.

Rechts : Het Dresdener Kreuzchor, dat Donderdag 4 October aan het Centraal-station te Amsterdam arriveerde voor een tournee door ons land.

Woensdag 11. bood de Vereniging voor Vreemdelingenverkeer aan de stad Leeuwarden een fraaie fontein aan.

Ter gelegenheid van het afscheid van den heer Fehmers als directeur der Inrichting voor Dooftommen-onderwijs te R'dam, hebben een aantal doofstomme kindertjes het sprookje „Doornroosje“ opgevoerd.

Op zijn 104en verjaardag kreeg de heer Jan Mathijssen te Rijsbergen van de Koekfabriek „Brabant“ aldaar een koek van vier vierkanten meter.

VOOR ONZE

Nuttige Wenken.

Satijn wordt op de volgende wijze met succes behandeld: men bestrijkt het met eidooier of venetiaansche zeep, wast het in lauw water en spoelt het in koud water na. Hierna lost men boksdoorn-gummi in een gelijke hoeveelheid wijn-azijn en welwater op, zeeft dit door een doek en weekt het satijn in dit mengsel, wringt het na eenigen tijd uit en droogt het snel bij de kachel.

Lichte bal- en satijnen schoenen reinigt men met in wijn-geest gedoopte watten en wrijft ze met droge watten na. Men doopt een prop watten in warmen spiritus, wrijft daarmee de vuile plekken van rose, blauwe en witte satijnen schoenen en wrijft ze met droge watten licht na.

Wit satijn wordt het beste op de volgende wijze gereinigd — de stof wordt op een plank of tafel vastgehecht en hier en daar met schoone in aardappel gedoopte watten ingewreven, waarbij de vuil geworden watten dikwijls vernieuwd moeten worden.

Zwart zijden stoffen welke doffe plekken hebben, behandelt men als volgt: een zachte zwarte wollen lap wordt in koffie-extract gedrenkt en daarmee worden de bewuste plekken afgewreven. Vet- en andere vlekken moeten te voren met benzine of ammoniak verwijderd worden.

Men verwijderd ijzerroestvlekken uit wollen en katoenen stoffen door er een paar druppels van een brandende vet-kaars op te laten vallen, waarna men de plek met een phosphorzure natron-oplossing uitwascht.

Idem door $\frac{1}{2}$ deel bitterzout en $\frac{1}{2}$ deel cremotart. De bewuste plek wordt op een verwarmde tinnen plaat gelegd, waarop men haar met het genoemde mengsel inwrijft.

Bij stoffen met echte kleuren kan men ook wijnzuur of chloorkalk gebruiken of men bevochtigt de plek met scherpen azijn en bedekt haar een tijd lang met beukenhoutasch.

Zeer verouderde roestvlekken wast men in verdunde tin chloride-oplossing en spoelt ze daarna flink in warm water uit.

CORRESPONDENTIE. — Mevr. C. S. te L. — Inderdaad is het een feit, dat het dragen van voiles het gezichtsvermogen op nadeelige wijze beïnvloedt. Dit te meer natuurlijk, naar mate de voile dichter is en meer mouches heeft. De nadeelen van voiles zijn dan ook veel grooter dan de voordeelen.

Snoezige baljaponnetjes.

Links een aardige baljurk van crêpe de Chine, met kant en lint gegarneerd. Rechts: Baljapon van donkere tafzijde met lichte strookjes en roosjes. — Deze beide balcostuumpjes werden door ons ontleend aan „Record“, het fraaie modetijdschrift, dat iedere maand verschijnt met een rijke collectie costuums, rokken, blouses, mantels, onderkleeren enz. De prijs van dit modejournal bedraagt f 5.— per jaargang; voor onze abonnees echter slechts f 2.50. Abonnementen kunnen iedere maand ingaan. Elk nummer bevat gratis patronen, een beschrijving der modellen en een modeoverzicht in de nederlandsche taal. Het omslag is fraai in kleuren gedrukt. Proefnummers worden, zoolang de voorraad strekt, à 10 cents per exemplaar verzonden.

HUISMOEDERS

Recepten.

Roereieren in Schelpen.

Benodigd: 5 heele eieren, 2 eidooiers, 5 eetlepels melk, zout, peper, 60 gram verse zalm, 1 verse truffel, 60 gram boter, 1 d.L. bouillon.

Bereiding: De zalm, in stukjes verdeeld, met de stukjes truffel smoren in ongeveer 20 gram boter en laten gaar stoven in den bouillon. Van de overige ingrediënten roereieren maken, deze met den zalm vermengen en verdeelen in verbeterde schelpen, de bovenlaag bedekken met paneermeel en kleine stukjes boter en ongeveer 5 minuten plaatsen in een oven met veel bovenwarmte.

Warme vanieljevla.

Benodigd: 5 eidooiers of 2 eidooiers en 5 gram maïzena, 3 d.L. kookroom, 40 gram suiker, $\frac{1}{2}$ stokje vanielje.

Bereiding: Den room aan de kook brengen, de vanielje toevoegen en ongeveer een uur warm laten trekken; vervolgens de vanielje uit den room nemen. De eidooiers en de suiker tot een dikke, witachtige massa roeren, den warmen room bij gedeelten toevoegen en de vla au-bain-marie verwarmen en met den eierklopper of met de garde slaan tot ze gebonden en schuimig is. De vla opdienen met biscuits. Als men de eidooiers gedeeltelijk door maïzena of ricena heeft vervangen, moet de vla op het vuur verwarmd en aan de kook gebracht worden.

Vlaschotelkje.

Benodigd: 5 eidooiers of 3 eidooiers en 8 gram maïzena of ricena, $\frac{1}{2}$ Liter kookroom of melk, 40 gram suiker, 20 a 30 gram poedersuiker, $\frac{1}{2}$ stokje vanielje, geraspte schil van $\frac{1}{2}$ citroen.

Bereiding: Van de eidooiers, de suiker, de melk en de vanielje vla maken; deze in een vuurvast schotel overdoen. De eiwitten met de poedersuiker en de geraspte citroenschil zeer stijf kloppen, de vanieljevla er mede bedekken en in een oven met veel bovenwarmte vlug goudgeel laten worden.

VOOR DE JEUGD

LEEUWERIK-HANS.

IV. (Slot).

Je moet weten, lieve leeuwerik, wij allen zijn menschenkinderen zooals jij. Ik ben een prins uit het Moorenland en die afschuwelijke heks heeft me in een pikzwarten kater veranderd."

„En ik ben de dochter van een armen muzikant. Terwijl mijn vader door het dorp trok, werd ik door de heks meegenomen, en nu ben ik een blauw viooltje geworden. Ach, ik heb zoo'n dorst, want de heks begiet mij zoo zelden. O, ik wou, dat ik maar dood was."... En het viooltje schreide.

Toen begon de steen te vertellen. „Ik ben een houtvestersjongen en zat aan den rand van het woud. Daar kwam de heks en zei, dat ik een slechten jongen was, en ze sloeg mij. Ik wilde me echter verdedigen. Opeens werd ik star en stijf en aldoor kleiner en kleiner en werd een kiezelsteen. Ze stak mij in haar zak en droeg mij hierheen."

„Ik ben prinses Magdamoria," piepte het muisje, „mijn vader is een machtig koning en zal u beloonen, als gij mij reddt."

„Luistert nu eens," zei de kater. „Wij zullen vluchten. Ik bevrijd ju lie en Leeuwerik-Hans brengt ons naar zijn vaderland. Daar zullen we het tooverboek opzoeken en dan zullen we ook wel de tooverspreuk vinden, die ons weer een menschenlijke gedaante kan geven. Maar we moeten het vlug doen, want we kunnen slechts 24 uur spreken."

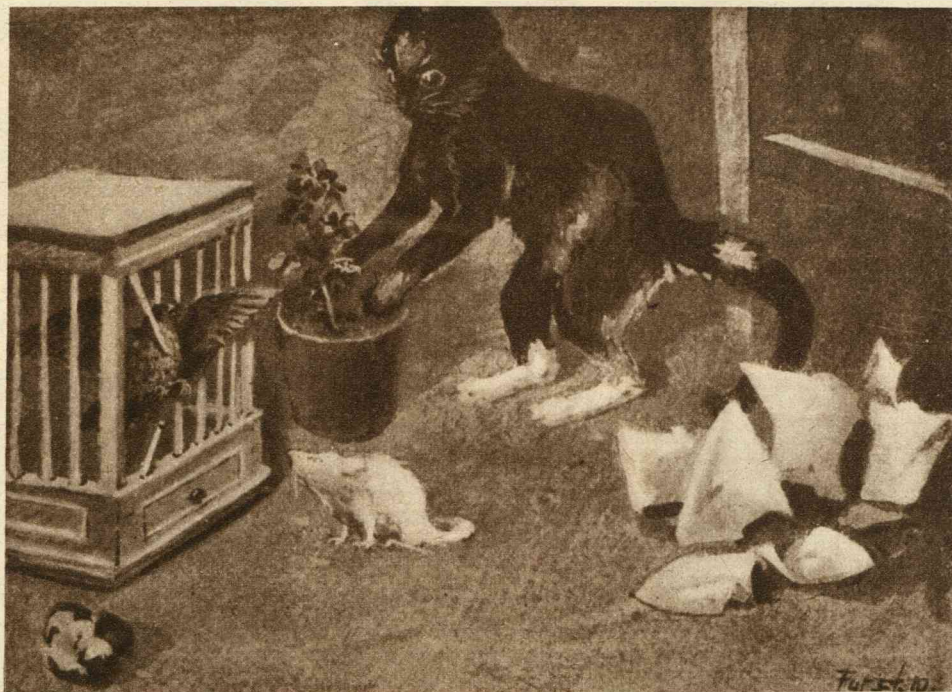
Toen gaf de kater de glazen kooi een duw met zijn poot, zoodat zij met een slag op den grond viel en in stukken brak. Het muisje trippelde er dadelijk uit en knaagde een lat van de kooi, waarin Hans zat, doormidden, en... floep, Leeuwerik-Hans was vrij. De muis knaagde nu nog den draad door, waarmee de heks de vleugels van den leeuwerik vastgenaaid had en nu kon hij deze weer vrij uitslaan.

Intusschen had de kater reeds voorzichtig met zijn nagels de aarde losgemaakt in den bloempot van het blauwe viooltje, en de leeuwerik pikte nu met zijn snavel het viooltje beet en trok het uit de aarde.

„Maar hoe zult jullie mij meenemen?" riep de kiezelsteen schreiend.

Nu was goede raad duur.

„We zullen het zoo doen," besliste de kater. „Het witte muisje

Intusschen had de kater reeds voorzichtig met zijn nagels de aarde in den bloempot losgemaakt.

gaat op mijn rug ztten. Leeuwerik-Hans draagt het viooltje in zijn snavel, vliegt voor ons uit en wijst ons den weg; ik zal den kiezelsteen wel dragen."

Men maakte zich reisvaardig en wilde naar buiten, maar o wee, de deur was dicht en de vensters ook. Maar de kater wist raad. „We ontvluchten door den schoor-

De kater doorbladerde met zijn poot het tooverboek.

steen," zeide hij. Zoo gebeurde het en spoedig waren ze buiten.

Hans vloog vooruit en de kater rende er met groote sprongen achteraan.

Eindelijk, eindelijk zag Hans in de verte den vuurtoren van zijn geboorteplaats lichten, en tegen den avond waren ze op het kerkhof. Gelukkig stond de deur naar den klokkentoren open. Alles was rustig en stil en zij klommen de trap op.

Boven vonden ze het tooverboek. De kater leunde tegen het groote, zware kast en sloeg het om, vervolgens doorbladerde hij het met zijn poot bladzijde na bladzijde, tot ze aan Hansje's tooverspreuk kwamen.

Begeerig las Hans de spreuk en zocht nu daaronder naar het vers, dat hem weer in zijn oude gedaante kon verand ren. En werkelijk vond hij haar ook:

„Wilt ge weer worden een menschenkind, Spreek dan dit versje uit gezwind: Breng mij nu maar weer even vlug In mijnen ouden staat terug."

Nauwelijks had Hans deze woorden uitgesproken, of hij werd grooter en grooter, de veeren verdwenen evenals snavel en vleugels, en na enkele oogenblikken stond hij als dominee's-Hans voor de verbaasde lotgenooten.

Nu begon de kater het vers uit te spreken, de steen, het viooltje en het muisje eveneens, en spoedig stonden ze in hun vroegere gedaante in het klokkentorentje. Dat gaf een onvergelyklijk gejuich. Ze kusten elkaar en snelden toen de trappen af naar de pastorie.

De dominee zat met zijn vrouw en Suze aan den avond-disch. Maar niemand had lust tot eten. Den geheelen dag hadden ze naar Hans gezocht en geen spoor zelfs maar kunnen vinden. — Daar vloog de deur open en de vijf bevrijde kinderen stormden naar binnen.

„Ik ben er weer, Hoera!... en ik heb gasten meegebracht. O, wat ben ik blij," riep Hans en omhelsde en kuste zijn ouders. Toen vertelden ze, wat ze voor wonderde dingen beleefd hadden.

Den volgende dag begaf de dominee zich op weg en bracht prinsesje Magda en den Moorenprins naar het slot van den koning, den houtvestersjongen bracht hij naar het jachthuis en het muzikantenkind in de stad, waar ze inderdaad den muzikant vonden. — De koning noodigde nu allen bij zich.

Hans werd rijkelijk met geschenken bedacht, terwijl de arme muzikant door den koning tot zijn hofkapelmeester benoemd werd en de houtvestersjongen werd opperjager. De Moorenprins huwde met het prinsesje en ze leefden heel gelukkig samen. OOM TOM.

DE LOKSTEM VAN HET NOORDEN DOOR THÉRÈSE HOVEN

17)

Je bent ook zoo trotsch, ja? Misschien wil je haar ook niet vragen, omdat ze maar je assistente is. Je bent niets aardig voor haar en ze is toch een charmante vrouw en mijn vriendin. Nu mevrouw Gustavssen weg is, ben ik bijna de eenige, die haar bij den naam noemt."

„Dat mag je, mijnentwege, gerust doen. Je moogt hem zelfs Dolf noemen, maar . . ."

„Je vindt jezelf toch te voornaam om gezelschap met hen te houden?"

„Och! vraag ze, als je wilt . . . Of nee, heusch niet, wijfje. Ik kan hem niet bij mij noodigen."

„Laten we dan enkel Louise vragen."

„Dat gaat ook niet."

„Ben-je bang voor kletspraatjes?"

Eric schrikt van haar ruwen uitval. Het heele onderhoud is één marteling voor hem.

Josientje schijnt er niets van te merken, ten minste zij vervolgt heel gewoon: „Daar moet je je niet aan storen. In 't begin, toen ik pas hier was, hebben ze er mij ook gek mee gemaakt."

„Met wat?" poogt hij, onbevungen te vragen.

„Nou, met praatjes. Ze wilden mij opstoken . . ."

„Tegen wie?"

„Tegen jou, natuurlijk."

„Daar was toch heusch geen reden voor."

„Dat wist ik toen toch niet. Ze zeien, ik moest maar eens naar 't Laboratorium, of zooals ze 't hier noemen, 't museum gaan, daar zou ik jou snappen met haar . . ."

Eric voelt den lust in zich opkomen om haar door elkaar te schudden . . . Nog nooit in zijn leven is hij dermate door een dolle drift bevangen, maar tevens is er nog nooit een oogenblik geweest, waarop hij meer beseftte zich te moeten inhouden. Van zijn zelfbeheersching hing alles af.

„Nu, en toen ben ik op een ochtend gegaan . . . en toen vond ik haar heel alleen met dat ongelukkige kind."

„En toen merkte je wel dat er niets te snappen viel," poogt hij, lachend, te zeggen.

„Natuurlijk niet! ik ben toen heel eerlijk tegenover Louise geweest . . . en wij zijn als beste vriendinnen gescheiden."

„Dat zal wel," mompelt Eric, de vuisten krampachtig gesloten. O! als hij bedenkt wat zijn fijngevoelige lieveling wellicht door de onbeteugelde, domme jaloerschheid van dat half opgevoede kind heeft moeten lijden, dan haat hij zijn vrouw en zou hij haar, met wellust, de grootste marteling hebben aangedaan.

Zijn oude Viking-natuur ontwaakt in hem, de sluimerende hartstochten van den oer-mensch. Als ze getweën op een rots aan de zee of bij een afgrond hadden gestaan, zou hij er haar, zonder de minste gewetenswroeging, hebben afgeworpen.

En hij mag niets zeggen, niets, uit vrees van te veel te zeggen en haar, zijn arme heldin, te verraden.

Met een krachtige poging herstelt hij zich en zegt hij, op zacht vermanenden toon: „Je moet je nooit meer tegen je man laten opstoken, kind. Je moet mij vertrouwen, dat doe ik jou immers ook."

„Nou zeg! Hier is anders niet veel reden tot jaloerschheid voor een man." — „Des te beter!"

„Zou jij gauw jaloersch zijn, mannie?"

„O! nee, daar hoef je niet bang voor te zijn."

„Zeg, 't is wel een beetje beleedigend voor mij dat jij zoo volkomen gerust bent," boudeert ze.

„'t Spijt me, dat je 't zoo opneemt," zegt hij, heel kalm nu, „maar ik kan mijn aard niet veranderen om jou welgevallig te zijn of om jou te flatteeren door mijn jaloerschheid."

Hij voelt dat het niet heel duidelijk is, maar hij geeft zich geen moeite voor een betere woordenkeus.

Hij verlangt onuitsprekelijk naar het einde van hun onderhoud, de avond duurt zoo lang.

Hij kan 't in huis niet meer uithouden en onwillekeurig naar buiten ziende, zegt hij: „Wat een schitterende maneschijn. Ga-je soms mee een eindje den weg op?"

„Nee, ik ben moe, ga jij maar alleen. Roep Maina maar even, dan kan zij mij helpen uitkleeden en ga ik vast naar bed."

Geen tien minuten later wandelt hij voorbij het huis der Sprengers, Louise's home. Hij ziet haar silhouet door een der vensters.

O! wat heeft hij haar toch lief . . . wat zou hij haar zielsgraag in zijn armen nemen . . . maar 't mag niet. Stil, treurig loopt hij verder.

XIII. TROPENWEE:

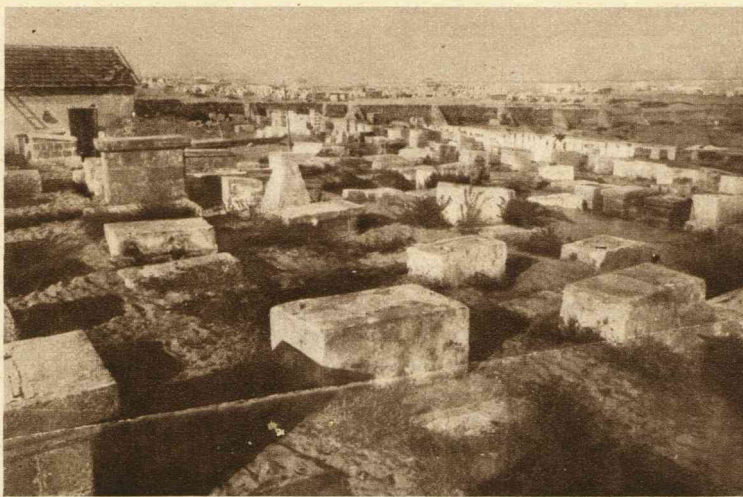
De gezondheidstoestand is dat jaar bijzonder slecht op Balik-Papan.

Er heerschte veel malaria, en van een kwaadaardige soort, ook veel dysenterie en typhus, zelfs sporadische gevallen van cholera, die er zelden voorkwam, en nu vermomd wordt als: buikziekte.

Nog nooit, tijdens zijn tienjarig verblijf in de tropen, heeft Dokter Veenman 't zoo druk gehad en zooveel patiënten verloren, voornamelijk onder de kinderen.

Daarbij heeft hij zelf bijna voortdurend last van malaria en moet hij zich stevig onder de kina zetten om het vol te houden. En, alsof 't afspraak was, kondigen de babies, die in verschillende weken moesten komen, zich telkens met twee en drie op één dag aan en er is bijna geen hulp.

Twee verpleegsters, die uit Samarinda hadden gekomen, lieten hem in den steek, doordat zij onmogelijk weg konden. Eindelijk arriveerde er één uit Soerabaia, maar die bleek dusdanig met bacillen geladen, dat zij, bij haar aankomst, met een perniciose infectie in de ingewanden naar bed moest en niet meer opstond.

Opgravingen in Palestina.

Hierboven een foto van de opgegraven stad Jaffa (het Japho uit den Bijbel en het Joppe der Ouden). Op den voorgrond het joodsche kerkhof uit den tijd van de Patriarchen. — Jaffa is een stad met 55000 inwoners. Zij ligt aan de Middellandsche Zee en heeft een druk pelgrimsverkeer. Voor de kruisvaarders was zij een der voornaamste landingsplaatsen. Tot 1268 werd zij door hen in bezit gehouden.

Als naar gewoonte hielp mevrouw Veenman den dokter zooveel ze kon, tot ze, uitgeput, neerviel.

Toen kreeg ze een acuten aanval van blinde-darmontsteking, juist op een nacht, dat haar man aan 't andere uiteinde van Balik-Papan was geroepen.

Bij zijn thuiskomst is ze zóó ver weg, dat alleen een onmiddellijk operatief ingrijpen haar zou kunnen redden, maar er is niemand om hem te assistieren.

Was Helga Gustavssen er nog maar geweest, die stond voor niets, maar de ingenieur, die voor Eric in de plaats was gekomen, is ongetrouwd.

Eric Roetman had hem vaak geholpen in moeilijke gevallen, maar toch niet bij zoo iets . . . bovendien Josientje is dood-ziek.

Louise Sprenger is overdag bij haar en heeft haar nachtrust hoog noodig.

Twee Indische vrouwtjes die hem misschien van nut konden zijn, hebben thuis ook zieken.

Het eenige zou zijn haar naar het gasthuis te zenden en een der ziekenvaders te verzoeken hem te helpen.

Op den *doekon*, den inlandschen arts, kan hij evenmin rekenen, daar hij insgelijks zijn handen vol heeft.

Terwijl hij dit alles vliegensvlug door zijn vermoeid hoofd laat gaan, heeft hij reeds een leetje geschreven en is hij 't erf opgegaan om te zien of de huisjongen of een der andere bedienden nog op zijn.

Doch het erf blijkt verlaten.

Hij herinnert zich nu dat het een Heilige dag voor de Mohammedanen is en dat er een groot eetteest met *gamelan* en krijgdsdansen op de *Pasar* wordt gehouden.

Hemel! Wat een ellende! En zijn arm vrouwtje, dat kreunt van de pijn, terwijl hij zich ternauwernood op de been kan houden van de koorts.

„Mannie . . . help me toch!" smeekt Miep. „Weet je dan geen enkel middeltje?"

„Ik zal je een morphine-injectie geven, misschien helpt 't."

Hij weet echter wel, dat het niet meer baten zal; ze reageert er zelfs niet op en de pijn wordt heviger, inplaats van minder.

Om iets te doen, betast hij voorzichtig de pijnlijke plek; hij voelt het appendix trillen — met een flinke snede, zou hij het aangetaste deel bereiken . . . maar . . . hij heeft den moed niet om zoo maar 't mes erin te zetten; bij de minste beweging harerzijds, zou hij edele deelen kunnen kwetsen.

Hij heeft wel chloroform bij de hand, maar hij kan niet en narcose toedienen en opereeren . . .

Voor een plaatselijke verdooving heeft hij niet genoeg van het vereischte middel.

Operaties komen zoo hoogst zelden voor. Het gasthuis van de onderneming is er niet op ingericht. Zoodra er quaestie van is, worden de patiënten naar Soerabaia gestuurd en, als er haast bij was, naar Bandjermassin.

Bij Miep zou 't een noch 't andere helpen, de aanval is te hevig, de koorts te hoog, terstond ingrijpen is haar eenige kans op redding. Had hij maar iemand om hem te helpen . . . of om hulp te gaan zoeken . . . maar hij is moederziel alleen met haar, zelfs geen *baboe* is er op 't erf.

Doordat de cholera nog al slachtoffers onder de inlanders had gemaakt, wilden ze, uit een overweging van godsdienst, of bijgeloof? geen van allen ontbreken op het feest, waar tevens aan de beschermgoden geofferd zou worden.

Op de buitenposten, waar vanzelf weinig *Hadji's* zijn, worden de voorschriften van den Koran en de overleveringen van het Boeddhisme zoo vreemd door elkander gehaspeld.

Bij elke andere gelegenheid zou dokter Veenman er om geglimlacht hebben, nu verwenscht hij den verkeerden ijver der bedienden om hun naaste plichten te verzaken, ten einde hun, zogenoemde hoogere, belangen weer te behartigen.

„Zoo'n dorst en zoo'n pijn," kreunt zijn arm vrouwtje.

Hij tracht haar een slokje ijswater te geven, maar ze kan niet drinken . . . elke beweging ontruikt haar een smartkreet, die haar angstig maakt voor de minste poging om zich ook maar in 't minst op te richten.

Hij breekt kleine stukjes ijs en geeft haar die in den mond, waardoor ze tijdelijk verlichting krijgt; haar lippen en haar tong waren zoo droog en de frissche aanraking is weldadig.

Maar weldra werd de pijn zóó hevig, dat ze den mond krampachtig dichthoudt . . .

't Angstzweet breekt den dokter uit, terwijl hij zich afvraagt of 't ook een begin van *tetanus* kon zijn.

En daar is niets tegen te doen . . . een spoedig verloop zou het wenschelijkst zijn.

O! wat vervloekt hij zijn weten . . . en er dan zoo geheel machteloos tegenover te staan.

Plotseling veranderen haar trekken: . . . instinctmatig grijpt hij haar pols . . .

„Onverklaarbaar zwak . . . en dat bij een koorts van zeker bij de veertig," mompelt hij.

Hij probeert nog een onderhuidsche inspuiting met kamfer aether . . . tevergeefs.

Tegen den ochtend verliest ze het bewustzijn, kort daarna sterft ze aan blindendarm- en buikvliesontsteking.

Binnen de vier-en-twintig uur moet ze volgens de zeden van het land begraven worden en zit hij alleen met een afgetoofd lichaam en een innig bedroefde ziel.

Dan ondervindt hij, voor de zooveelste maal, de Indische gastvrijheid. Hij mag niet in huis blijven — waar het te eenzaam, te verlaten voor hem zou zijn.

„Die goede Miep verwelkomde hem altijd zoo hartelijk, ja?"

De Brantsen's, wier huis op een der hoogste heuvelen van Balik-Papan staat, en waar 't dus minder heet is, bieden hem een slaapkamer en een consultatiekabinet aan; vele anderen zeggen dat zijn couvert altijd gelegd is aan hun tafel.

Intusschen wordt de gezondheids-toestand er niet beter op en kan hij zich nauwelijks enkele uren slapen gunnen. Hij leeft als in een droom, voortdurend in angst en vreeze voor het ontwaken.

Bij Roetman is 't heelemaal mis, hij heeft een flinken aanval van malaria te pakken, doch houdt zich op de been.

Josientje heeft zich door eigen onvoorzichtigheid door het veelvuldig gebruik van *roedjak* een leelijke ingewandsziekte bezorgd.

(Wordt vervolgd).

PANDER
G. ZONEN

DEN HAAG

AMSTERDAM
ROTTERDAM

SMYRNA KARPETTEN

Fabrikaat Koninklijke
Vereenigde Tapijfabrieken

250 x 350 vanaf f 140.—

VOOR

Grapjes.

Het gebeurde onder beleefde menschen.

Zij: „Pardon, mijnheer, dat ik U op Uw voet trapte!”

Hij: „Pardon, dame! Het is aan mij om pardon te vragen, dat ik een voet heb!”

Dame (tot winkelbediende): „Als die jumper heelemaal van wol is, waarom staat er dan op het etiket katoen?”

Winkelbediende: „Om de motten op een dwaalspoor te brengen, mevrouw!”

In verlegenheid gebrachte gastvrouw (tot keukenmeid): „Jammer, dat we nu geen ham in huis hebben, anders hadden wij spiegeleieren met ham kunnen presentereen, als we eieren gehad hadden.”

Een echtgenoot kwam erg laat op een partijtje. „Ik ben alleen maar gekomen, om mijn vrouw te halen,” verklaarde hij.

„O, waarom bent u toch niet vroeger gekomen!” riep de gastheer uit.

Een heer, die op den voet van een dame stond, had de tegenwoordigheid van geest om op te merken: „Daar ik geen engel uit den Hemel kan halen, heb ik er een aan de aarde vastgenageld!”

Zij vergaf hem gaarne.

Gast: „En u schreef in uw brief, dat men kilometers ver weg kon kijken?”

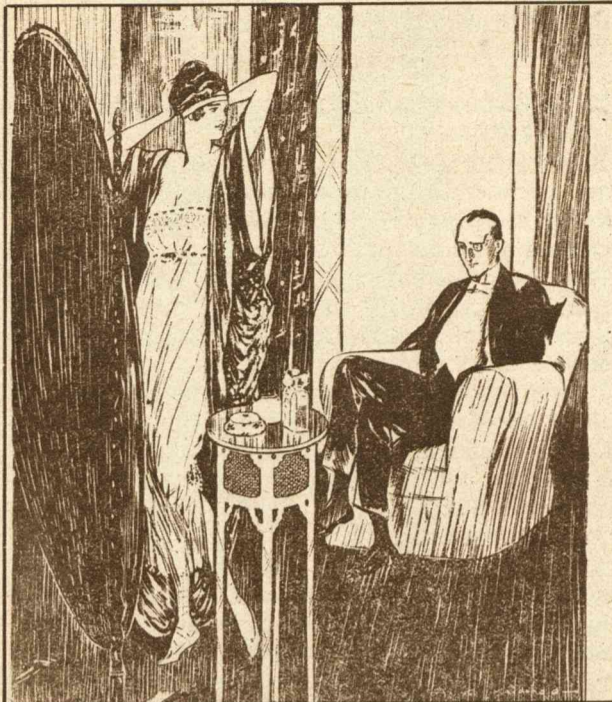
Pensionhoudster: „Nou, schuif u het raam maar open en kijk maar 'ns naar boven.”

Allerlei Wetenswaardigs.

DE EETLUST DER SLANGEN.

De groote slangen hebben het wonderlijk vermogen haar mondopeningen en haar darmkanaal zoozeer te verwijden, dat zij ook dieren kunnen inslikken, wier lichaamsomvang verreweg haar eigen dikte overtreft. Na zoo'n maaltijd blijven ze een langen tijd onbeweeglijk liggen, om de prooi te verteren. Maar betrekkelijk spoedig daarna krijgen ze opnieuw honger. Zooals het bericht van het Trivandum-Museum te Travankore in zuidelijk Voor-Indië in 1903 mededeelde, verslond een Pythonslang van zeven meters lengte binnen een jaar, in welken tijd zij viermaal vervelde, 100 kippen, een hond, een kangoeroe en 4 kleine buideldieren.

Een kleiner exemplaar van 5 meters lengte verslond in denzelfden tijd 54 kippen, 2 bandikoets, 2 honden, 2 guineesche biggetjes, een reiger en 2 buideldieren. Volgens hetzelfde bericht verslond een cobra van 1½ Meter lengte binnen een jaar 55 ratten en 50 kikvorschen.

Hij: „Ik hoorde, dat die arme oude George getrouwd is!”

Zij: „Die goeie oude George Carter! Echt leuk! Ik hoop dat hij gelukkig zal zijn!”

Hij: „Je kunt hopen wat je wilt, beste, maar het feit dat hij getrouwd is, blijft.”

DE KUNST DER KLANKEN DOOR MAARTEN DIJK.

19. De zangstemmen. (Klankkleur).

Wanneer we de muziek-instrumenten in den ruimsten zin des woords nemen, zoodat ook de menschelijke stem er onder valt, dan is het eigenlijk onjuist, deze als één instrument te beschouwen. Men zou evengoed van „het strijk-instrument” kunnen spreken. Evenals deze laatste echter een geheele familie is, waarvan de leden niet alleen in omvang, maar ook — wat vooral belangrijk is — in klankkleur verschillen (men denke aan het onderscheid tusschen den viool- en den cello-tonen) zoo ook, en zelfs in nog hogere mate, is het bij de zangstemmen. Want terwijl het bij kunstmatige muziek-instrumenten — waarbij immers de mensch vrijwel alle factoren, die op den klank van invloed zijn, in zijn macht heeft — licht kan voorkomen, dat twee instrumenten op 't gehoor bijna niet van elkander te onderscheiden zijn, kan men van de zangstemmen integendeel zeggen, dat er geen twee geheel gelijk zijn, ook niet, al behooren beide tot dezelfde groep. Zoo is het immers met alles in de natuur: geen twee bladeren zijn gelijk en hetzelfde geldt ook voor ons onderwerp. Het is dan ook slechts mogelijk, de belangrijkste verschillen in hun sterkst-uitgesproken karakter aan te geven, waarbij dus bedacht dient te worden, dat in de praktijk geen enkele stem nauwkeurig aan de beschrijving beantwoordt; deze is slechts een abstractie en elke stem is een nuance daarvan; ook dikwijls genoeg een combinatie van eenige eigenschappen van twee aan elkaar grenzende groepen. Wat nu deze

Van onze Leestafel.

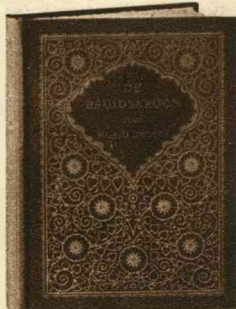
Haak en Brei

In het fraai-uitgegeven boekje, waarvan wij hiernevens het omslag afbeelden, en dat tot titel draagt: *Wees Wijs, Haak en Brei uw eigen kleeding*, vindt men een schat van nieuwe modellen voor jumpers, jurken, mantels, hoeden en vele andere praktische kleedingstukken voor dames, heeren en kinderen. Een bijblad met knippatronen en voorbeelden voor haak- en breiwerk verhoogt de praktische bruikbaarheid van dit werkje, dat A. W. Sijthoff's Uitg. Mij te Leiden het licht deed zien, in niet geringe mate.

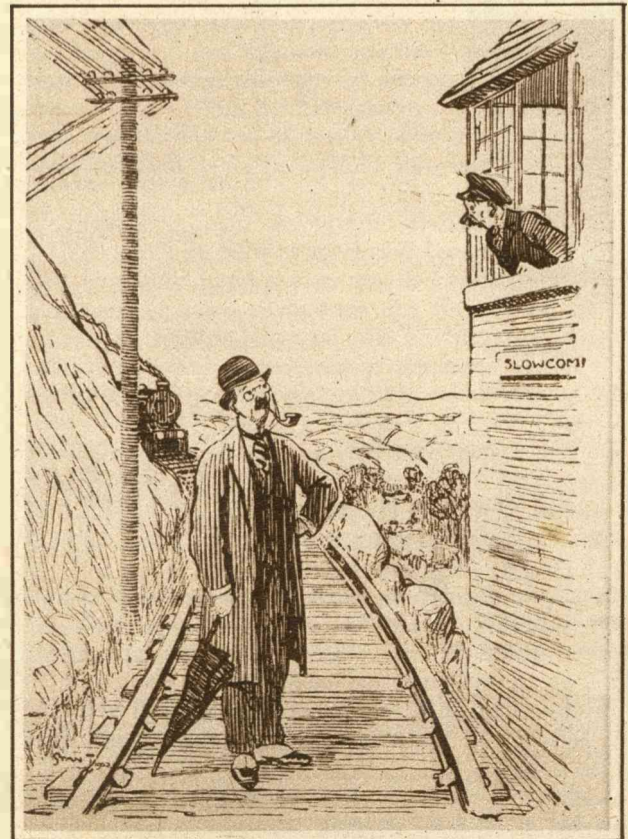
De Bruidskroon.

Sigrid Undset heeft met „De Bruidskroon” een werk gegeven, dat op een lijn gesteld kan worden met de beste werken der wereldliteratuur. De geautoriseerde vertaling door Mevr. D. Logeman—v. d. Willigen, die de Noorsche litteratuur door en door kent en daarom in haar overzettingen zoo goed de stemming van het oorspronkelijke weet te bewaren, verdient allen lof. Uitg. A. W. Sijthoff's Uitg. Mij.

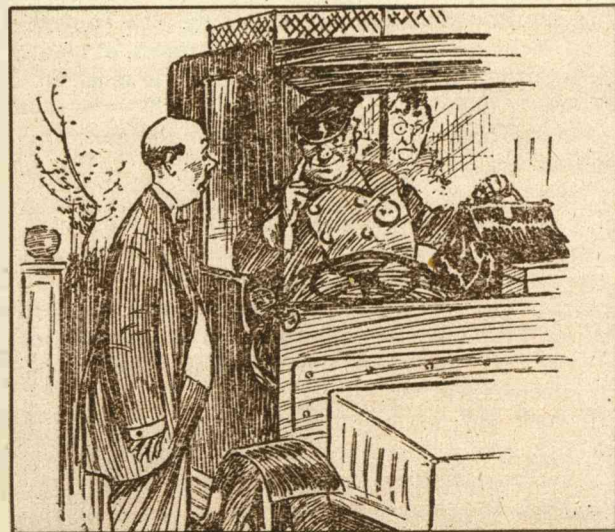
IEDEREEN

aangaat, zoo kan men het verschil in kleur het duidelijkst demonstreeren door gebruik te maken van het feit, dat de stemmen, bij verschil van omvang, toch ook gemeenschappelijke tonen bezitten. Laat men nu dezelfde toonhoogte zingen door twee verschillend-gearde stemmen, dan valt dadelijk het verschil op, dat we met het woord klankkleur aanduiden. Het onderscheid der stemmen wordt nog door andere invloeden versterkt; de eene groep kenmerkt zich door beweeglijkheid, zoodat passages haar goed liggen; een andere door kracht en waardigheid enz. Ook ten opzichte van den omvang der het best liggende tonen zijn de groepen niet gelijk. (Elke stem heeft namelijk een zoogenaamd middenregister, dat haar van nature gemakkelijker ter beschikking staat dan de daarboven en -onder liggende tonen). Hieruit zal men reeds begrijpen, hoe onzinnig het in de meeste gevallen is (als het geen eenvoudige volksliederen van geringen omvang betreft), als op een vocaal muziekwerk gedrukt staat: voor sopraan of tenor; voor alt of bas etc. Immers wel is de omvang dezer stemmen ongeveer gelijk (natuurlijk met een octaaf verschil), doch de overige eigenschappen zijn zeer verschillend. Er behoort een scherpe opmerkingsgave en een langdurige ervaring toe, om de stemmen-soorten naar deze eigenschappen te kunnen onderscheiden. Van de klankkleur uitgaande zouden we kunnen beginnen, de stemmen in te deelen in volwassen en kinder-stemmen. De laatste vallen weliswaar, wat omvang betreft, onder de vrouwen-stemmen, doch van ons uitgangspunt beschouwd zijn ze een afzonderlijke klasse. Ze hebben een geringeren (dus niet een anderen) omvang dan de vrouwen-stemmen, zoowel naar boven als beneden en ook een geringere kracht. Daarvoor evenwel hebben ze een geheel eigen bekoring door de frisheid en geestelijke reinheid, die we er in kunnen voelen. Met het laatste bedoel ik het volkomen ontbreken van de weelderigheid, die soms tot wulpschheid kan worden, welke de meeste vrouwen-stemmen kenmerkt. Iedereen, die wel eens een kinderkoor gehoord heeft, zal deze typische „kleur” wel, onbewust of bewust, als iets prettigs gevoeld hebben, vooral bij een jongenskoor, waarbij dit nog sterker is. De volwassen stemmen verdeelen zich, wat kleur aangaat, evenals bij den omvang, allereerst in mannen- en vrouwen-stemmen. Het verschil in toonhoogte geheel daargelaten, kenmerken de mannen-stemmen in 't algemeen zich door grootere beheersching; ik bedoel dit in tegenstelling tot de meerdere warmte, om niet te zeggen weelde, die de vrouwen-stemmen onderscheidt. Tot slot over de verschillende groepen der volwassen stemmen het volgende. De diepe of ernstige bas bezit de diepste tonen van alle menschelijke stemmen en is het best geschikt tot het uitdrukken van waardigheid. Zij bezit grootere kracht dan de komische bas, die over hogere tonen beschikt en beweeglijker, spreekvaardiger is, weshalve ze ook basso parlante genoemd wordt. De baritonen verdeelt men in bas- en tenor-baritonen, waarbij het onderscheid voornamelijk bestaat in de hogere ligging van de laatste. De lage tenor (helden-tenor) leent zich door groote kracht en zwaarte tot het heldhaftige, terwijl de lyrische tenor hooger, zangeriger, maar ook wat dunner van klank is. Hetzelfde onderscheid van lagere stemmen, die donkerder, zwaarder, ernstiger, dramatischer zijn dan de hogere, die lichter, weeker, beweeglijker en wat minder vol van klank zijn geldt ook bij de vrouwenstemmen, vooral bij alt en sopraan. Bij de eerste heeten deze (men ziet aan de namen nog de Italiaansche afkomst der zangkunst) contralto en mezzosoprano, bij de laatste dramatische sopraan en lichte sopraan. Bij de mezzosopranen valt dit verschil niet zoo sterk op, waardoor het (hoewel natuurlijk ook hier de stemmen verschillen) niet gebruikelijk is, deze nogmaals te onderscheiden.

Sein-wachter: „Hé! Je mag niet op de lijn loopen!”

Jones: „O! Ik ben hier gekomen om te ontkomen aan de motorrijwielen, die den publieken weg zoo onveilig maken.”

Mijnheer: „Rij als de duivel! Mijn schoonmoeder mag dien trein niet missen!”

Taxi-chauffeur: „U kunt gerust zijn, mijnheer! Ik zal rijden alsof het mijn eigen schoonmoeder was!”